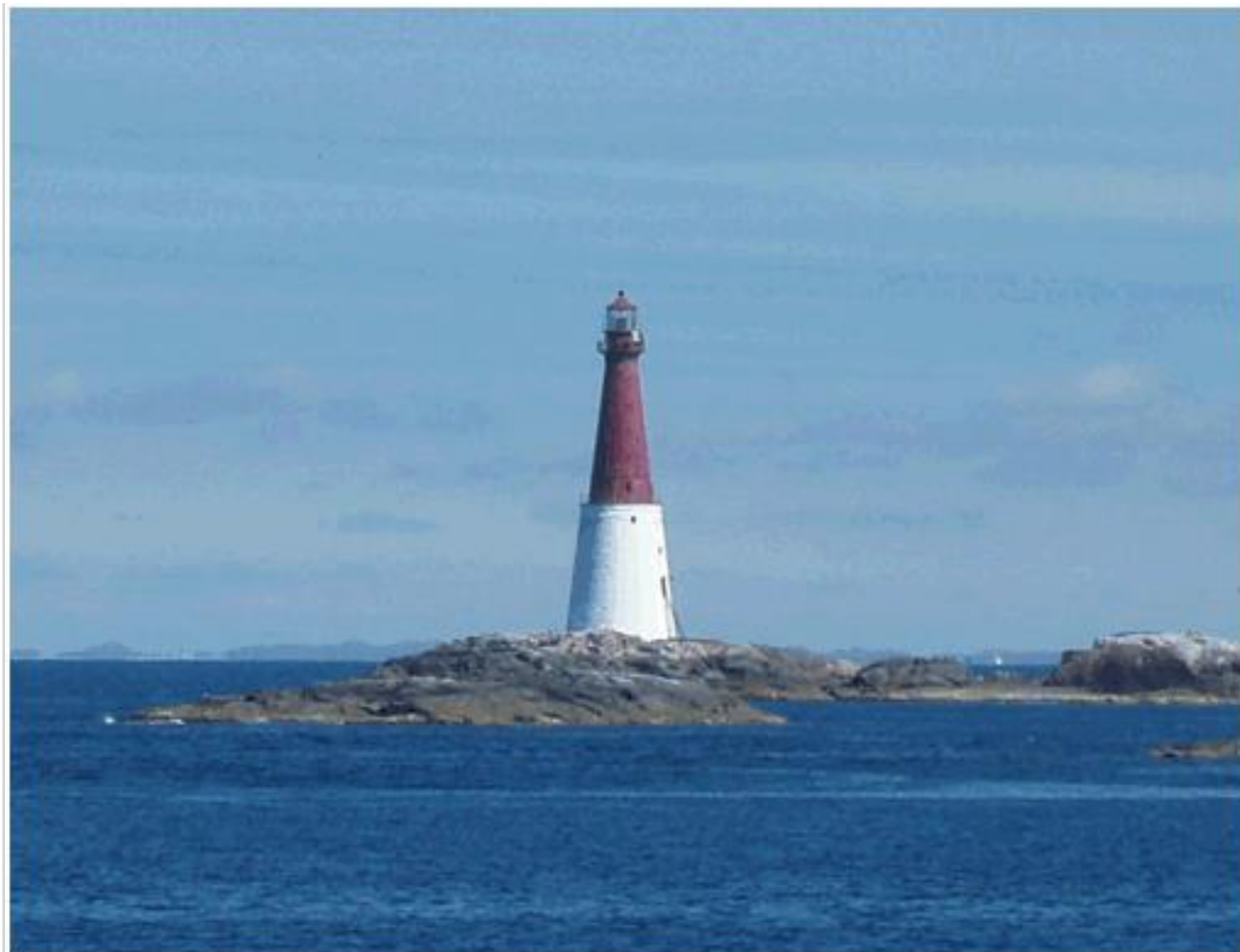

Pilar III – 2016

Offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravforskriften for 2016

Sammen skaper vi verdier

Innhold

1	Innledning.....	4
1.1	SpareBank 1 Nordvest	4
1.1.1	Visjon	4
1.1.2	Verdier	4
1.1.3	Strategiske hovedmålsettinger for 2017	5
1.1.4	Finansielle nøkkeltall for 2016.....	5
1.1.5	Bankrating	5
1.2	Sparebank 1 Alliansen	5
2	Regulativt regelverk for kapitaldekning	6
2.1	Pilar I – regulativt krav til kapital.....	6
2.2	Pilar II – Vurdering av samlet kapitalbehov og Finanstilsynets oppfølging	7
2.2.1	Pilar II tillegg:	7
2.3	Pilar III – offentliggjøring av informasjon	8
2.4	Regelverk som gjelder fra 2017 og fremover	8
2.4.1	Endret regelverk for vurdering av nedskrivninger - IFRS 9.....	8
2.4.2	Konsekvens av innfasing av IFRS 9 på prognostisert resultat og ren kjernekapital i 2018	9
2.4.3	Endring av rapportering til Finanstilsynet for konsolidering av samarbeidende gruppe.....	9
2.4.4	Konsekvens for utvikling i kapitaldekning som følge av dette regelverket.....	9
2.4.5	Annet	9
3	Risiko og kapitalstyring i SpareBank 1 Nordvest	10
3.1	Organisering	10
3.2	Prosess for risiko- og kapitalstyring.....	11
3.2.1	Strategisk målbilde/strategi	12
3.2.2	Risikokartlegging	12
3.2.3	Risikoanalyse	12
3.2.4	Stresstester og scenarioanalyser	13
3.2.5	Risikostrategier.....	13
3.2.6	Beredskapsplaner	14
3.2.7	Kapitalstyring.....	14
3.2.8	Rapportering.....	15
3.2.9	Oppfølging	15
3.3	Risikoprofil.....	15
4	Risikoområder	16
4.1	Kredittrisiko	17
4.1.1	Styring og kontroll	17
4.1.2	Modellbeskrivelse.....	18
4.1.3	Porteføljeinformasjon	20
4.1.4	Sikkerhet.....	21
4.1.5	Konsentrasjonsrisiko	22
4.1.6	Verdiendringer, mislighold – utvikling i risikoklasser og nedskrivninger	24
4.1.7	Beregning av kapitalbehov	26
4.1.8	Økonomisk kapital	27
4.2	Markedsrisiko og motpartsrisiko.....	27
4.2.1	Styring og kontroll	27
4.2.2	Renterisiko.....	28
4.2.3	Aksjerisiko.....	29
4.2.4	Spreadrisiko - obligasjonsportefølje.....	30
4.2.5	Derivater.....	30
4.2.6	Valutarisiko.....	30
4.2.7	Eiendomsrisiko	30
4.3	Likviditetsrisiko	30
4.3.1	Styring og kontroll	31

4.3.2	Informasjon om finansieringskildene	31
4.3.3	Innskuddsdekning.....	31
4.3.4	Salg til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt.....	31
4.3.5	Innlån i obligasjonsmarkedet	32
4.3.6	Likviditetsutvikling.....	32
4.3.7	Stresstest av bankens likviditet	33
4.4	Operasjonell risiko.....	34
4.4.1	Styring og kontroll	34
4.4.2	Trusselbilde	34
4.4.3	Kapitalbehov.....	35
4.5	Eierrisiko.....	35
4.5.1	Konsolidering.....	35
4.5.2	Styring og kontroll	35
4.5.3	Beregning av kapitalbehov	35
5	Soliditet	37
5.1	Beregning av regulatorisk kapital (PILAR I)	37
5.1.1	Overgangsregler for beregning av soliditet.....	39
5.2	Uvektet egenkapital	39
5.3	Kapitalvurderinger i tilknytning til ICAAP-prosess (Pilar II)	39
6	Sammenligning av regulatorisk og risikojustert kapitalbehov	40
7	Vedlegg.....	42
7.1	Vedlegg 1 – Skjema for offentliggjøring av sammensetningen av ansvarlig kapital for perioden 2016 for morbanken SpareBank 1 Nordvest	42
7.2	Vedlegg 2 – Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter	49
7.3	Vedlegg 3 offentliggjøring av beregning av motsyklisk kapitalbuffer i hht Finanstilsynets rundskriv 17/2016.....	51

1 Innledning

Dette dokumentet gir en beskrivelse av risiko- og kapitalstyring i SpareBank 1 Nordvest som skal gi markedet informasjon om vår risiko- og kapitalstyring, i samsvar med de krav som stilles i kapitalkravforskriftens kapittel 45 om offentliggjøring av finansiell informasjon.

SpareBank 1 Nordvest vektlegger dialog med ulike interessegrupper der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus.

Formålet med dokumentet er å presentere finansiell informasjon som kan bidra til at markedsaktørene er bedre i stand til å vurdere:

- Bankens risikonivå
- Styring og kontroll med de ulike risikoene
- Kapitalsituasjonen

Dokumentet baserer seg på myndighetspålagte krav som er ment å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom:

- Mer risikosensitive kapitalkrav
- Bedre risikostyring og kontroll
- Tettere tilsyn
- Mer informasjon til markedet

I dette dokumentet gjennomgår vi informasjon om likviditet og refinansieringsrisiko som vi mener er viktig og relevant informasjon til markedet.

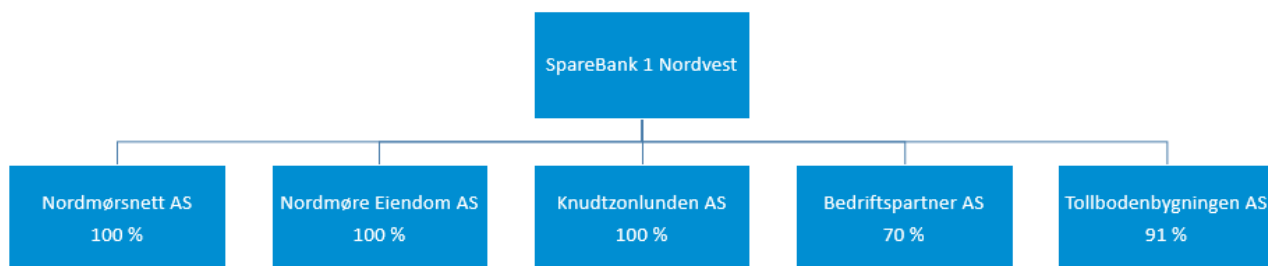
Vurderinger knyttet til risiko og kapitalbehov er gjort under ulike forutsetninger og er beheftet med usikkerhet. Det vises til gjennomgang av de ulike risikogruppene i kapittel 4.

Dette dokumentet oppdateres minimum årlig og ved behov dersom det skjer vesentlige endringer som har betydning for vurderingen av konsernets finansielle stilling.

1.1 SpareBank 1 Nordvest

SpareBank 1 Nordvest har røtter tilbake til 05.04.1835. Det var dagen Kristiansunds Sparebank begynte sin virksomhet. Dette var den første bank mellom Bergen og Trondheim.

SpareBank 1 Nordvest skal være en solid, lønnsom og selvstendig lokalisert bank i Møre og Romsdal. Vi skal være attraktive både for kunder, ansatte, egenkapitalbevisere og samarbeidspartnere gjennom å dyrke frem kvalitet og effektivitet. Vi er et komplett finanshus med en nasjonal allianse i ryggen, som arbeider hardt for å gi kundene effektive og moderne løsninger.

Figur 1-1 - Konsernet SpareBank 1 Nordvest

1.1.1 Visjon

«Sammen skaper vi verdier»

1.1.2 Verdier

Dyktig, Nær og Aktiv, som er bankens DNA

1.1.3 Strategiske hovedmålsettinger for 2017

- 1) Kunderekrutering
- 2) Effektiv drift
- 3) Kompetanse og kultur

1.1.4 Finansielle nøkkeltall for 2016

Noen hovedtall

Konsern	2016	2015
Resultat etter skatt	156,7 mill	82,5 mill
Egenkapitalavkastning	10,5 %	6,7 %
Netto renteinntekter	215,4 mill	178,5 mill
Rentenetto	1,73 %	1,49 %
Netto provisjons- og andre inntekter	139,7 mill	136,5 mill
Netto resultat finansielle poster	67,8 mill	25,6 mill
Kostnadsprosent	50,9 %	63,2 %
Årsverk	111	119
Netto tap utlån	13,2 mill	14,3 mill
Utlånsvekst inkl Bolig- og Næringskreditt	8,3 %	7,5 %
Forretningskapital (inkl BK)	17,1 mrd	16,1 mrd
Kjernekapital	16,6 %	16,1 %
Ren kjernekapital	15,2 %	15,5 %

Tabell 1-1 Nøkkeltall

1.1.5 Bankrating

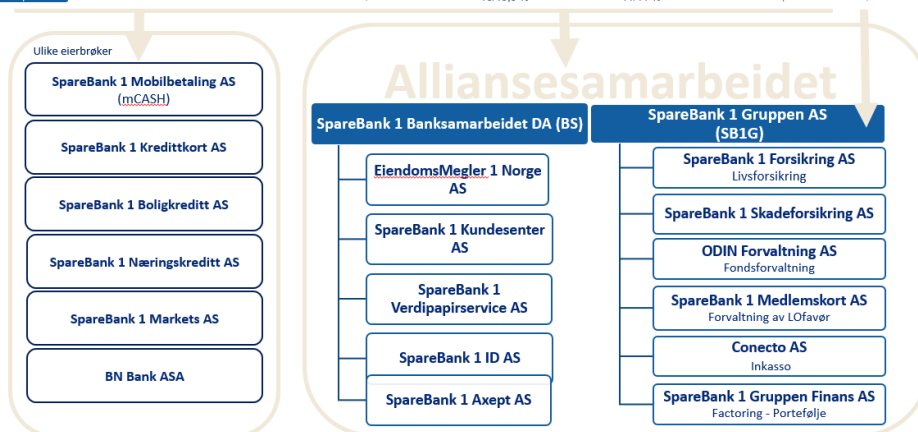
SpareBank 1 Nordvest ble i 2016 ratet til A- av DNB pr 30.06.16. DNB er ikke et offisielt ratingbyrå. Regelverk knyttet til denne type rating er endret og det er kun ratingbyrå som har anledning til å offentliggjøre rating.

1.2 Sparebank 1 Alliansen

SpareBank 1 Alliansen er et bank- og produktsamarbeid. Alliansen er samlet sett en av de største tilbydere av finansielle produkter og tjenester i det norske markedet. Bankene i SpareBank 1 Alliansen distribuerer SpareBank 1 Gruppens produkter og samarbeider på sentrale områder som merkevare, arbeidsprosesser, kompetansebygging, IT- drift, systemutvikling og innkjøp. Alliansen har inngått strategiske samarbeidsavtaler med LO og LO's fagforbund.

SpareBank 1 Alliansen eies av 16 selvstendige banker. Nedenfor presenteres en oversikt over eier- og selskapsstrukturene i Alliansen.

Alliansepartnere/eiere:

Et overordnet mål for SpareBank 1 Alliansen er å sikre den enkelte banks selvstendighet og regionale forankring gjennom sterk konkuranseevne, lønnsomhet og soliditet.

2 Regulativt regelverk for kapitaldekning

Regelverket trådte i kraft 1. januar 2007 og baseres på tre Pilarer:

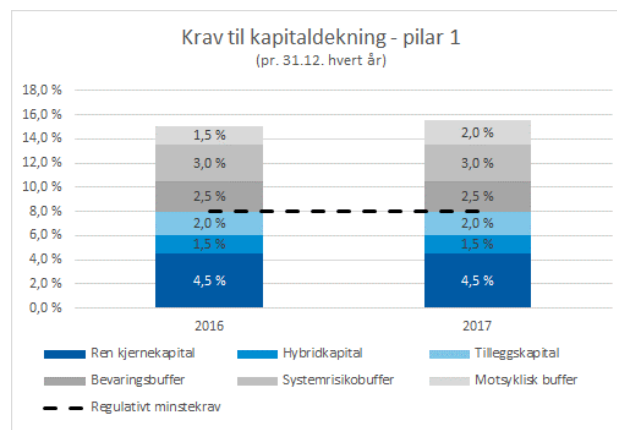
- Pilar I Regulativt krav til ansvarlig kapital (kvartalsvis rapportering til Finanstilsynet)
- Pilar II Intern vurdering av samlet kapitalbehov (ICAAP)
- Pilar III Offentliggjøring av informasjon til markedet

Dette dokumentet oppdateres minimum årlig, rapporten for 2016 er ferdigstilt og offentliggjort i februar 2017.

2.1 Pilar I – regulativt krav til kapital

Pilar I omhandler minstekrav til kapitaldekning. Regulative krav til ren kjernekapitaldekning utgjør fra og med 01.07.2016 11,5 %. Motsyklisk buffer øker med 0,5 %-poeng pr 31.12.17 krav til ren kjernekapital utgjør da 12 %.

Beregning av ren kjernekapital, kjernekapital og kapitaldekning er gjennomført i tråd med Beregningsforskriften for ansvarlig kapital § 20, hvor overgangsregler for perioden 2014-2018 er angitt, se avsnitt 5.1.1. De selskap som konsolideres for beregning av kapitaldekning fremgår av avsnitt 4.5.1.

Figur 2-1 Pilar 1-krav

Minimumskrav til kapital etter Pilar I er 8 %, som består av 4,5 % ren kjernekapital, 1,5 % hybridkapital og 2 % ansvarlig gjeld.

Ved utgangen av 2016 innehar banken fondsobligasjoner som inngår i ansvarlig kapital som er omfattet av overgangsregler, med i alt 61 mill. I 2016 er disse i tråd med regelverket medtatt med 60 %. Overgangsregler for disse fondsobligasjonene er beskrevet i avsnitt 5.1.1

Øvrige fondsobligasjoner og ansvarlig lån er ikke omfattet av overgangsreglene og dermed medregnet i sin helhet.

For ytterligere informasjon, se avsnitt 5.1. Innenfor regelverket kan bankene benytte flere ulike metoder for beregning av kapitaldekning. SpareBank 1 Nordvest benytter metodene som er markert med lyseblå i tabellen under.

To sentrale nøkkeltall som benyttes i kapitalstyringen er kapitaldekning (Tier II), ren kjernekapitaldekning (CET1) og kjernekapitaldekning (Tier I).

Tier II:
Kapitaldekning = $\frac{\text{Ansvarlig kapital}}{\text{Risikoveide eiendeler}}$

CET 1 og Tier I:
(Ren)Kjernekapitaldekning = $\frac{(\text{Ren})\text{Kjernekapital}}{\text{Risikoveide eiendeler}}$

2.2 Pilar II – Vurdering av samlet kapitalbehov og Finanstilsynets oppfølging

Pilar II er basert på to hovedprinsipper:

- Banken skal ha en prosess for å vurdere sin totale kapital i forhold til risikoprofil og en strategi for å opprettholde sitt kapitalnivå (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment prosess).
- I tillegg skal Finanstilsynet gjennomgå og evaluere bankens interne vurderinger av kapitalbehov og strategier, samt overvåke og sikre overholdelse av myndighetspålagte kapitalkrav. Tilsynet har myndighet til å sette i verk passende tilsynsmessige tiltak om det ikke er tilfredsstillende resultat av denne prosessen.

SpareBank 1 Nordvest gjennomfører minimum årlig en ICAAP prosess. Prosessen tar utgangspunkt i regnskap, eksponering og kapitaldekning for tredje kvartal. Beregningsmetodikken fremgår av Figur 2-3.

2.2.1 Pilar II tillegg:

I tråd med Finanstilsynets rundskriv 12/16 skal banker til enhver tid ha ren kjernekapital som dekker Pilar II-tillegget. Kravet gjøres gjeldende fra 01.01.2016 og er individuelt for den enkelte bank.

Pilar II-tillegget er estimert for det enkelte år ut i fra beregningsgrunnlaget og den enkelte banks kapitalbehov.

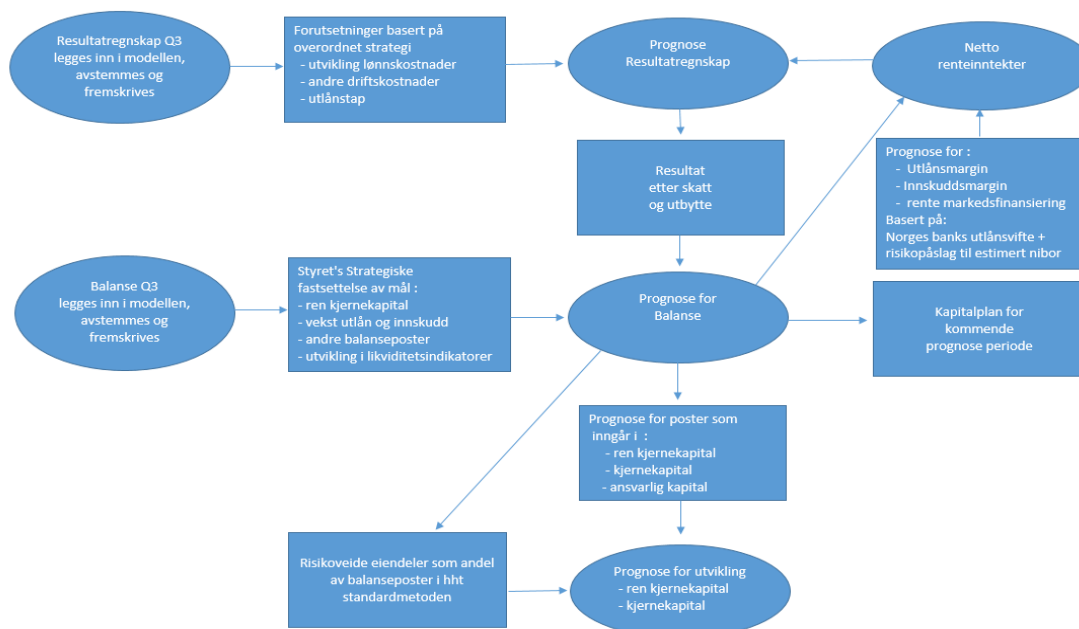
CET1 = ren kjernekapital, AT1 = annen godkjent kjernekapital, T2 = tilleggskapital

Figur 2-2 - Krav til ren kjernekapital inkl. Pilar II-tillegg

SpareBank 1 Nordvest har et pilar II tillegg på 2,4% fastsatt i enkeltvedtak av Finanstilsynet. Banken oppfylder regulative krav til ren kjernekapitaldekning inklusiv Pilar II tillegg pr 31.12.16.

I ICAAP prosessen prognostiseres banken ren kjernekapitaldekning for kommende 3 årsperiode. Figuren under viser bankens metodikk for framskrivning av resultat, balanse og risikoveide eiendeler.

Kvantitativ modell for framskrivning av resultat og balanse i 3 år for beregning av ren kjernekapital og periodens kapitalplan

Figur 2-3 - Modell for framskrivning

Banken oppfylder i hele prognoseperioden regulativt krav til ren kjernekapital inklusiv motsyklisk buffer og Pilar II-tillegget. Beregningene frem i tid er beheftet med usikkerhet.

2.3 Pilar III – offentliggjøring av informasjon

Pilar III gir økt krav til offentliggjøring av finansiell informasjon. Gjennom Pilar III dokumentet skal markedsaktører kunne vurdere SpareBank 1 sin risikoprofil, kapitalisering samt styring og kontroll.

Banken har i tråd med kapitalkravforskriften publisert informasjon om organisasjonsstruktur, risikostyringssystem, rapporteringskanaler samt hvordan risikostyringskontrollen er bygd opp og organisert. Dette er ytterligere beskrevet i kapittel 3.

Figur 2-4 Metoder

2.4 Regelverk som gjelder fra 2017 og fremover

2.4.1 Endret regelverk for vurdering av nedskrivninger - IFRS 9

Regnskapsregelverket for vurdering av individuelle og gruppevise nedskrivninger endres fra og 01.01.2018 som innebærer endret metodikk i sammenliknet med dagens regelverk. En kortfattet beskrivelse av metodikk for vurderinger av bankens utlånsportefølje er angitt under. Bankens fullstendige informasjon om IFRS 9 vurderinger er angitt i note 2 til årsregnskapet.

Trinn 1:

Alle engasjement som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved innvilgelse eller tidspunkt for reprising av risiko. Disse engasjementene kan i forbindelse med vurdering av gruppevise nedskrivninger avsette forventet tap for den kommende tolv månedersperiode.

Trinn 2:

Engasjement med vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse eller reprising, hvor det fortsatt ikke er objektive bevis på tap. I SpareBank 1 Alliansens modeller er vesentlig økning i kredittrisiko definert som engasjement som migrerer negativt med minimum to risikoklasser. IFRS 9 gir krav om at kontoer med varighet på overtrekk eller restanse på 30 dager eller mer skal plasseres i kategori 2 (gitt at de ikke allerede er plassert i kategori 3). For denne typen engasjement skal gruppevise nedskrivninger vurderes i forhold til forventet tap over levetiden.

Trinn 3:

Engasjement med vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse eller reprising som i tillegg har objektive bevis på tap. Modellene til SpareBank 1 Alliansen definerer objektive bevis som kunder som tilhører

risikoklasse J eller K. Kunder i risikoklasse K har en individuell tapsnedskrivning eller konstatert tap. Kunder i klasse J tilfredsstiller ikke kravene til klasse K men har et mislighold med minst 90 dagers varighet og misligholdt beløp er over 1.000 kr. For denne typen engasjement skal gruppevis nedskrivninger vurderes i forhold til forventet tap over levetiden.

Beregning av tap i trinn 3 er strengere enn i trinn 2.

2.4.2 Konsekvens av innfasing av IFRS 9 på prognostisert resultat og ren kjernekapital i 2018

Alle BM-engasjement risikoprises i forhold til risikojustert avkastning (RORAC) på innvilgelsestidspunktet. BM-rådgivere har prisfullmakter i forhold til RORAC. Dersom dagens portefølje legges til grunn vil gruppevis nedskrivninger øke moderat med bakgrunn i beregning i SpareBank 1 Alliansens modellverk. Det vises for øvrig til note 2 til offisielt regnskap for 2016.

2.4.3 Endring av rapportering til Finanstilsynet for konsolidering av samarbeidende gruppe

Ihht Finansforetaksloven § 17-13 2. ledd plikter banken som deltaker i SpareBank 1 Alliansen å konsolidere med andre finansforetak banken har eierandeler i innenfor Alliansen uavhengig av størrelse på eierandel. Konsolideringen gjelder for kapitaldekningsformål fra og med 01.01.2018.

I vår beregning inngår følgende selskaper:

- SpareBank 1 Boligkreditt
- SpareBank 1 Næringskreditt
- SpareBank 1 Kredittkort
- Bank 1 Oslo Akershus
- Sparebanken Hedmark
- Sparebank 1 Midt-Norge Finans

Alliansen har p.t. ikke sendt søknad om fritak fra konsolidering for noen av selskapene. SpareBank 1 Gruppen som er et forsikringsselskap behandler kapitalberegningene sine etter Solvency 2-regelverket. Solvency 2-regelverket og CRD IV kan ikke uten videre konsolideres. Vi forventer ikke at Alliansen får pålegg om å konsolidere tverrsektoriell sektor. Vi har derfor ikke hensyntatt SpareBank 1 Gruppen i vårt estimat for konsolidert ansvarlig kapital med samarbeidende gruppe.

2.4.4 Konsekvens for utvikling i kapitaldekning som følge av dette regelverket

I vår effektberegning for konsolidering av samarbeidende gruppe har vi valgt å legge til grunn 100 % fradrag i ren kjernekapital for hele perioden. Bakgrunnen for dette er at konsolidering skjer med 100 % fradrag i ren kjernekapital, og at det dermed gir et mer sammenlignbart bilde.

Vi ser at ren kjernekapital konsolidert med samarbeidende gruppe styrker seg marginalt i prognoseperioden. Våre beregninger er beheftet med usikkerhet.

2.4.5 Annet

Betalingssservedirektivet (PSD2) forventes også å bli gjort gjeldende fra 2018. Ved å tilføre standardisert tilgang til kundedata og bankenes infrastruktur vil PSD2 senke inngangsbarrierene for tredjeparter, eksempelvis andre banker og finansteknologiselskaper. Det er rimelig å forvente at dette vil stimulere utviklingen av nye forretningsmodeller og hvordan bankene tilbyr sine tjenester. På denne måten vil PSD2 kunne oppfattes både som en katalysator for «disruption» og for strategisk fornyelse. SpareBank1 Nordvest må ta stilling til dette (trussel/mulighet) og eventuelt vurdere tilpasninger i forretningsmodellen.

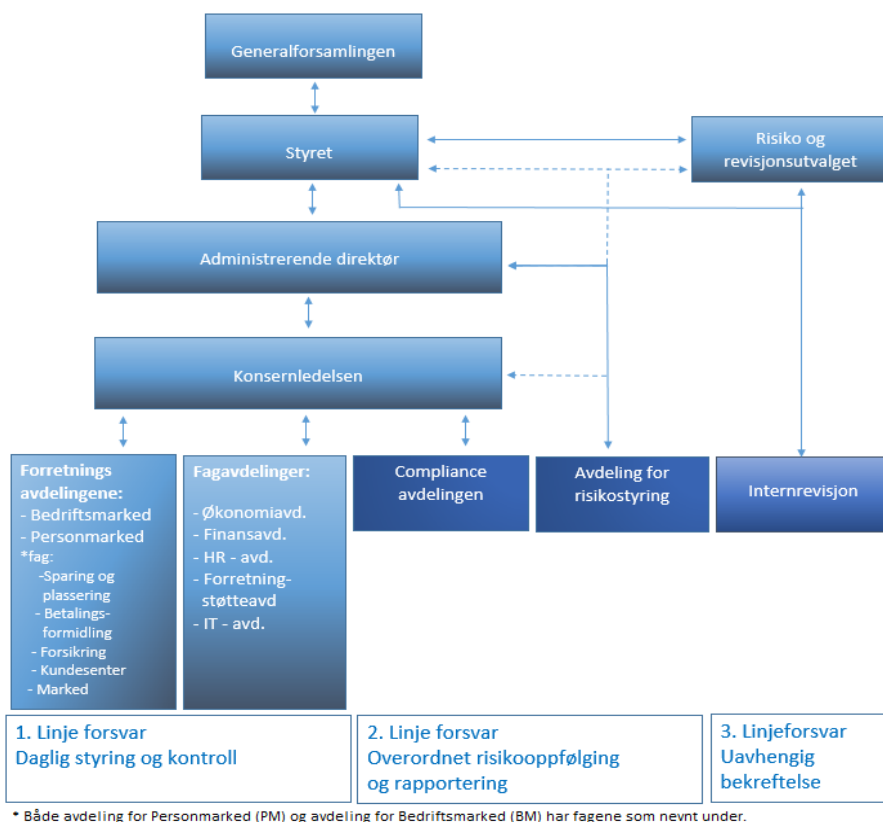
Det er vedtatt nytt personverndirektiv i EU som tråd i kraft 01.01.18, det forventes implementert i Norge samme år. Regelverket skal sikre at det etableres felles reguleringsprinsipper og et ensartet vern av personopplysninger i Europa. Det skal sikre Individets grunnleggende rettigheter og frihet, spesielt retten til privatlivets fred i forbindelse med behandling av personopplysninger. Samtidig har regelverket til formål å sikre fri utveksling av personopplysninger mellom parter. SpareBank 1 Nordvest planlegger tilpasning gjennom 2017.

3 Risiko og kapitalstyring i SpareBank 1 Nordvest

Styret i SpareBank 1 Nordvest har vedtatt en strategi for risiko- og kapitalstyring. Dokumentet omfatter både beskrivelsen av komponentene i konsernets helhetlige risikostyring og beskrivelse av den interne prosessen for vurdering av konsernets kapitalbehov (ICAAP).

Dokumentet er bankens rammeverk for god risiko- og kapitalstyring. Strategien gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risiko- og kapitalstyring, og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette. Strategien skal også sikre at det interne rammeverket tilfredsstiller lover, forskrifter og beste praksis for god risiko- og kapitalstyring. Avdelingen rapporterer til Administrerende direktør

3.1 Organisering

Figur 3-1 Organisering av SpareBank 1 Nordvest

Generalforsamlingen:

Generalforsamlingen er bankens øverste organ.

Styret:

Har ansvaret for å påse at konsernet har en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut i fra vedtatt risikoprofil og myndighetspålagte krav. Styret fastsetter og overvåker de overordnede målsettingene relatert til risikoprofil og avkastning. Videre å fastlegge de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i konsernet, samt etiske regler som skal bidra til en høy etisk standard. Risiko- og revisjonsutvalget består av styrets medlemmer

Administrerende direktør

Administrerende direktør har det overordnede ansvaret for risiko og kapitalstyring i SpareBank 1 Nordvest. Han ansvarlig for å delegerer fullmakter og å rapportere til styret. Konsernledelsen er rådgivende organ for Administrerende direktør. Administrerende direktør rapporterer månedlig til styret.

Konsernledelsen

Konsernledelsen består av administrerende direktør, finansdirektør, juridisk direktør/leder forretningsstøtte, HR-leder, banksjef BM, banksjef PM og regionleder for PM Sunnmøre.

Konsernledelsen er et rådgivende organ for adm. dir. Det er utarbeidet egen arbeidsinstruks for bankens konsernledelse.

1. **Linjeforsvar:** Forretningsenhetene har ansvaret for daglig risikostyring gjennom å sørge for at etablerte rammer og internt regelverk etterleves og at nødvendige tiltak etableres og gjennomføres.
2. **Linjeforsvar:** Avdeling for risikostyring har ansvaret for videreutvikling, måling, vedlikehold og rapportering av konsernets risikostyring og interne kontroll.
3. **Linjeforsvar:** Internrevisors rolle er å overvåke bankens samlede risiko-/kapitalstyring og interne kontroll på vegne av styret. Internrevisjonen skal også etterprøve om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurdere om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapital situasjon. KPMG er valgt internrevisor.

3.2 Prosess for risiko- og kapitalstyring

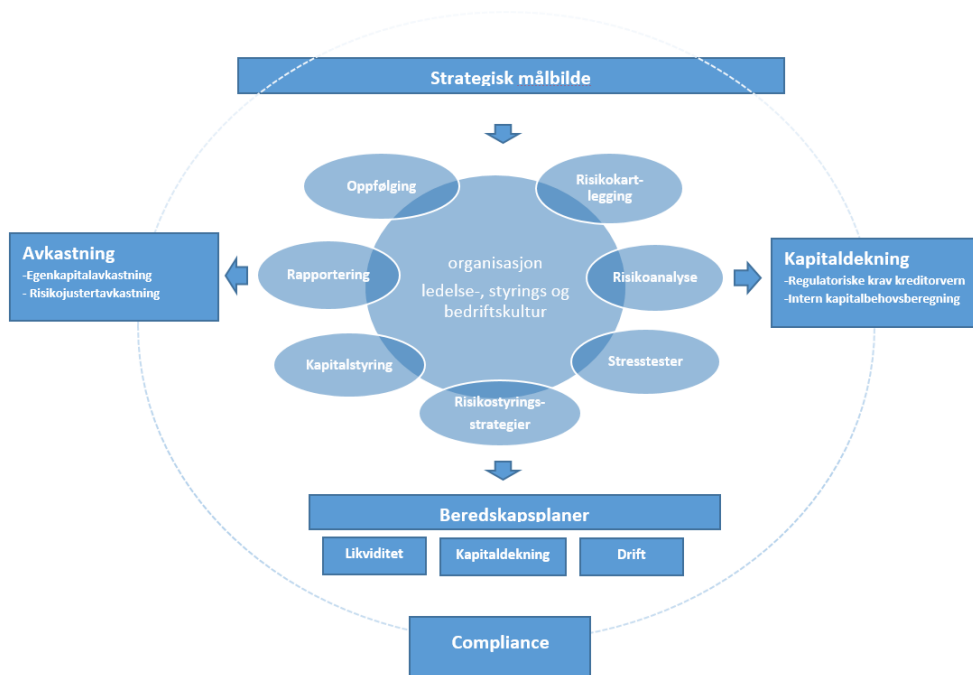
Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av virksomhetens styre, ledelse og ansatte, anvendt i fastsettelsen av strategi og på tvers av virksomheten. Prosessen er utformet for å identifisere potensielle hendelser som kan påvirke virksomheten og håndtere risiko slik at den samsvarer med virksomhetens risikoprofil. Dette for å gi en rimelig grad av sikkerhet for å oppnå de mål som er satt.

Proessen skal følge overordnede mål, være i samsvar med, og støtte bankens formål. Den skal være kostnadseffektiv og rapporteringen skal være pålitelig og kunne benyttes både internt og eksternt. I tillegg bør prosessen utformes slik at den sikrer etterlevelse av lover og regler, bransjestandarder, interne retningslinjer og rutiner.

Bankens kapitaldekning og soliditet følges nøye og er et av de sentrale styringsparameterne, framskrivning av bankens resultat og balanse gjennomføres kvartalsvis. På denne måten har banken en kontinuerlig prosess for å søke en optimalisering av kapitalanvendelsen i forhold til overordnet strategi/forretningsplan som skal søke å sikre at strategiske måltall nås.

Styret i SpareBank 1 Nordvest har vedtatt en strategi for risiko- og kapitalstyring. Dokumentet omfatter både beskrivelsen av komponentene i konsernets helhetlige risikostyring og beskrivelse av den interne prosessen for vurdering av konsernets kapitalbehov (ICAAP).

Strategien gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risiko- og kapitalstyring, og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette. Strategien skal også sikre at det interne rammeverket tilfredsstillende lover, forskrifter og beste praksis for god risiko- og kapitalstyring.

Figur 3-2 Modell for risiko- og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyring kan deles inn i områder som henger innbyrdes sammen som Figur 3-2 Modell for risiko- og kapitalstyring over viser. Elementene skal sikre en effektiv og hensiktsmessig styring. Gjennom dette oppnås finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

3.2.1 Strategisk målilde/strategi

SpareBank 1 Nordvests strategiske målilde danner grunnlaget for risiko- og kapitalstyringen. Konsernet gjennomfører årlig revisjon av konsernets strategiplanverk. Dette innebærer en gjennomgang av rammebetingelser, herunder konkurransesituasjon, krav fra offentlige myndigheter, endringer i kundeadferd/kundebehov, kapitalbehovsvurderinger, organisering og fremtidig krav til kompetanse.

3.2.2 Risikokartlegging

Identifisering av risiko er en framoverskuende prosess, integrert i strategiarbeidet. Prosessen dekker alle vesentlige kjente risikoer konsernet utsettes for og gjennomføres minimum årlig. Avdeling for risikostyring gjennomfører minimum årlig risikoworkshop for de mest sentrale risikoer.

3.2.3 Risikoanalyse

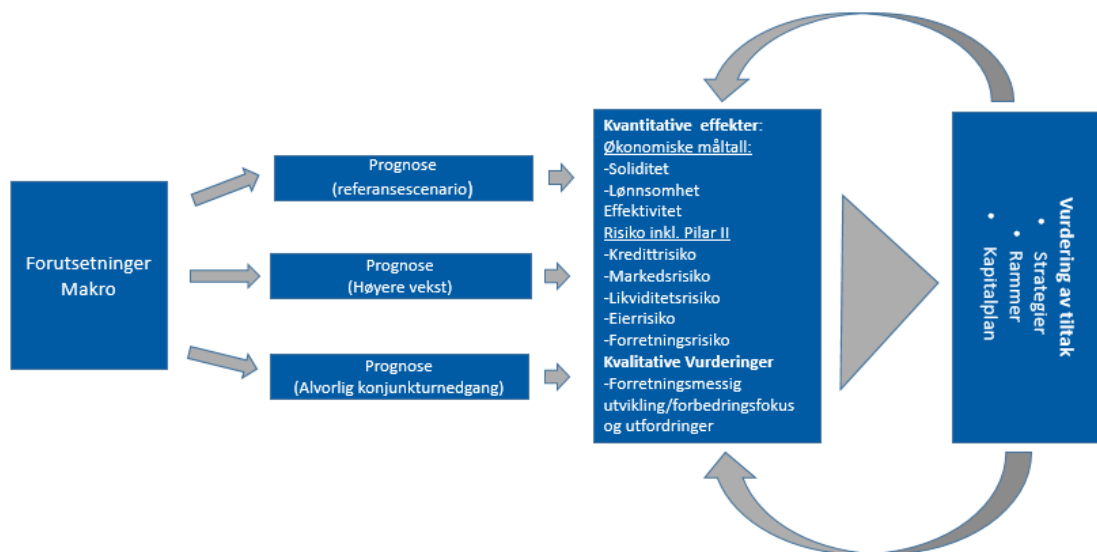
Det gjennomføres grundige analyser av risikoene som er identifisert for å forstå risikoens egenskaper og for å vurdere effekten av etablerte kontroll- og styringstiltak. For områder hvor de etablerte tiltakene ikke vurderes som tilfredsstillende, implementeres nye tiltak. SpareBank 1 Nordvest etterstreber å kvantifisere alle vesentlige risikoer hvor kvantifiseringen skal bygge på anerkjente metoder for måling av risiko.

3.2.4 Stresstester og scenarioanalyser

Det gjennomføres periodiske stresstester og scenarioanalyser for å analysere negative hendelser som påvirker resultat, balansen og kapitaldekningen i konsernet.

Analysene tar hensyn til en negativ makroøkonomisk utvikling i en periode på 3 år frem i tid.

Prosesen fremgår av figuren under. I tillegg gjennomføres stresstest av bankens likviditet, som beskrevet i avsnitt 4.3.7.

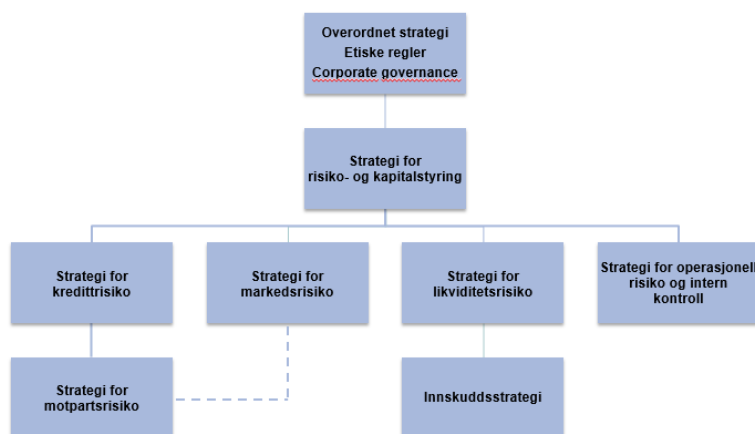
Figur 3-3 Stresstester

3.2.5 Risikostrategier

Håndteringen av risikoen skjer gjennom implementering av konsernets risikostrategier, som angir konsernets risikovilje og evne. Strategiene godkjennes av styret og gjennomgås minimum årlig. De ulike strategiene for styring av risiko er omtalt i avsnittet om risikoprofil over, og de presenteres grundigere i kapittel 4.

Ved valg av risikostrategi legges det i SpareBank 1 Nordvest tre prinsipper til grunn:

- Risikostrategiene skal gjenspeile konsernets overordnede mål og strategi.
- Risikostrategiene skal være en integrert del av konsernets løpende aktiviteter.
- Risikostrategiene må stå i forhold til konsernets evne og kapasitet.

Figur 3-4 Oversikt over strategier for risikostyring og kapitaldekning i Sparebank1 Nordvest

3.2.6 Beredskapsplaner

Banken har utviklet beredskapsplaner for likviditet, kapitaldekning og for bankdriften generelt. Dette for å være forberedt på situasjoner som kan oppstå som følge av risikoen knyttet til bankdrift.

Banken har egen kriseledelse som trer sammen om nødvendig. Det er utviklet ensartet metodikk for håndtering av kriser i SpareBank 1 Alliansen.

3.2.7 Kapitalstyring

Kapitalstyringsprosessen i SpareBank 1 Nordvest skal sikre:

- At konsernet vurderer ansvarlig kapital i forhold til vedtatt risikoprofil og kapitaldekningsmål.
- En strategi for opprettelse av forsvarlig kapitaldekning.
- En forsvarlig likviditetsstrategi som sikrer konkurransedyktig vilkår og langsiktig innlån fra kapitalmarkedene
- At ledelsen og styret er orientert om status og forventet utvikling i risikoprofilen til konsernet.
- At ledelsen og styret er kjent med hvordan ulike hendelser kan påvirke resultat, kapitaldekning og likviditetssituasjonen til konsernet.

På grunnlag av det strategiske målbilde utarbeides en analyse av kapitalbehov for de påfølgende 3 år for å sikre langsiktig målrettet kapitalstyring. Analysen tar hensyn til framskrivning av konsernets finansielle utvikling for de neste tre årene. I den finansielle framskrivningen tas det utgangspunkt i forventet utvikling i perioden. Det gjennomføres minimum årlig scenarioanalyser som beregner hvordan en situasjon med alvorlig økonomisk tilbakeslag påvirker bankens finansielle utvikling og soliditet.

Figur 3-5 Prosess for vurdering av konsernets kapitalbehov

Med grunnlag i framskrivningene av det samlede kapitalbehovet gjør ledelsen og styret en samlet vurdering av om kapitalbehovet er tilstrekkelig tilpasset konsernets nåværende og fremtidige risikoprofil og strategisk målbilde. Størrelsen på kapitalen i SpareBank 1 Nordvest styres av interne vurderinger, krav nedfelt i kapitalkravforskriften og måltall satt av styret i banken.

3.2.8 Rapportering

Konsernets risikorapportering har som formål å sikre at alle relevante organisasjonsnivåer har tilgang på tilstrekkelig, pålitelig og relevant risikorapportering. Rapporteringen danner grunnlaget for den videre oppfølgingen og overvåkingen av risikoeksponeringen og risikostyringsprosessen i konsernet.

Rapport	Mottaker/ beslutningstaker			Frekvens minimum			Ukentlig	Kommentar
	Styret	Adm. Dir.	KL	Årlig	Kvartalsvi	Månedlig		
Risikostrategier	X	X		X				Risikoprofil: Risikovilje og risikoevne
Risikopolicy kreditt og marked	X	X	X	X				Detaljerte mål og rammer for kreditt risiko og markedsrisiko
ICAAP	X	X	X	X				Vurdering av bankens faktiske kapitalbehov opp mot regulative krav og bankens evne
Risikorapport	X	X	X		X			Status og utvikling i forhold til mål og rammer. Analyse av utviklingstrekk og kapitaldekning
Økonomi/ Regnskapsrapport	X	X	X	X	X	X		Utvikling i resultat og balanse og de viktigste nøkkeltall med kommentarer
Vurdering av nedskrivingsbehov		X	X		X			Gjennomgang av store risikoutsatte engasjementer
Driftsrapport	X	X	X			X		Status og utvikling i forhold til mål og rammer for alle bankens avdelinger
Boliglånsrapport	X	X	X		X			Gjennomgang av overholdelse av Finanstilsynets retningslinjer for forsvarlig utlånspraksis for lån til boligformål
Ukesrapport likviditet		X	X				X	Likviditetsutvikling, gjennomgang av nøkkeltall knyttet til likviditet og funding
Rapport anti hvitvasking	X	X	x	X				Gir blant annet oversikt over gjennomført minimum årlig risikoanalyse og resultat av etterlevelseskontroller

Figur 3-6 Rapportering i SpareBank 1 Nordvest

3.2.9 Oppfølging

SpareBank 1 Nordvest er opptatt av å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Avdeling for risikostyring og forretningsstøtte skal bistå linjefunksjonen slik at det opprettes effektive systemer og prosesser for å følge opp etterlevelsen av gjeldende regelverk, videre skal funksjonen fange opp endringer i lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer.

3.3 Risikoprofil

Strategien til SpareBank 1 Nordvest angir at banken skal ha et moderat risikonivå. Med et moderat risikonivå menes at en enkelt hendelse ikke skal kunne true bankens finansielle stabilitet. Det er i overordnet strategidokument definert målsettinger knyttet til nøkkeltall, måltall og rammer for banken som definerer risikoprofilen. Risikoprofilen følges opp gjennom periodiske rapporteringer av måloppnåelse til ledelsen og styret.

4 Risikoområder

Med risiko skal forstås alle forhold som kan hindre konsernet i å nå sine mål nedfelt i overordnet strategi.

Kreditrisiko	Risiko for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.
Markedsrisiko	Risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.
Likviditetsrisiko	Risiko for at konsernet ikke klarer å finansiere økninger i eiendelene og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet øker.
Operasjonell risiko	Risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk risiko eller omdømmerisiko.
Forretningsmessig risiko	Risiko for uventede inntekts- og kostnadssvingninger. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- og eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger eller endret kundeatferd.
Eierrisiko	Risiko for tap i datterselskaper og tilknyttede selskaper knyttet til den risiko som det enkelte selskap påtar seg i sin drift, så vel som risikoen for at det må tilføres ny kapital i ett eller flere av disse selskapene.
Omdømmerisiko	Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter og myndigheter.
Strategisk risiko	Risiko for svikt i inntjening og generering av kapital som skyldes endringer i rammebetingelser, dårlige forretningsmessige beslutninger, dårlig implementering av beslutninger eller manglende tilpasning til endringer i forretningsmessige rammebetingelser.
Etterlevelses (compliance) risiko	Risiko for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner/ bøter, økonomisk tap eller svekket omdømme som følge av manglende etterlevelse av lover/ forskrifter, standarder eller interne retningslinjer.
Systemrisiko	Risiko for en ustabil finansiell situasjon blir så omfattende at det fører til en systemsvekkelse hvor økonomisk vekst og velferd blir alvorlig skadelidende.

Tabell 4-1 Risikoområder

De viktigste risikoområdene er beskrevet ytterligere i avsnittene 4.1 til og med 4.5

4.1 Kredittrisiko

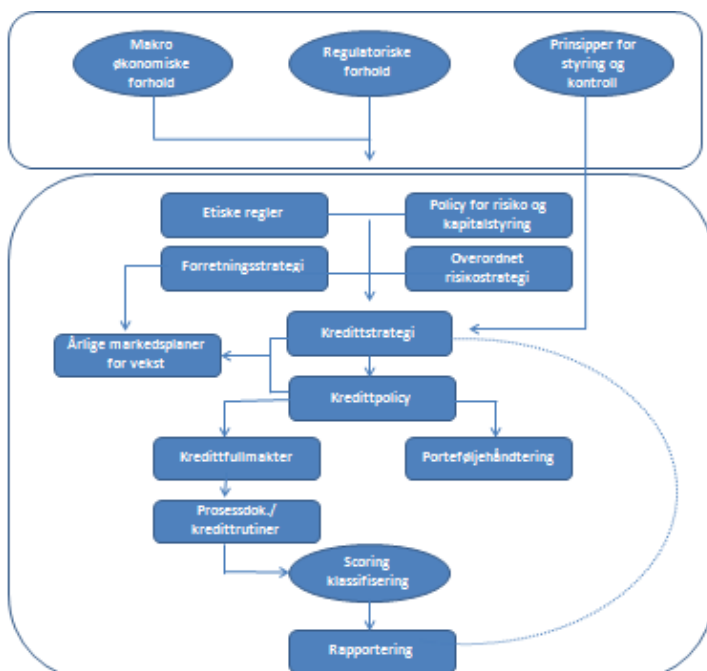
Risiko for tap som følge av kundens eller andre motparters manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser. Konsentrasjonsrisiko for kreditt defineres som risiko for tap som følge av tap knyttet til store enkeltengasjement, enkeltbransjer og geografiske områder. Kredittrisikoen er den største risikoen i SpareBank 1 Nordvest.

4.1.1 Styring og kontroll

Kredittrisikoen styres gjennom konsernets overordnede strategi, kredittpolicy, bevilgningsreglement og kredittbehandlingsrutiner. Strategi for kredittrisiko er omtalt i sammenheng med andre risikostrategier i avsnittet 3.2.5. Med bakgrunn i overordnet strategi defineres kredittpolicy, mål og rammer for eksponering knyttet til porteføljer, bransjer, geografiske områder og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for å vurdere risikoprofilen. Overordnet strategi trekker i tillegg opp retningslinjer og rammer for konsentrasjonsrisiko.

Avdeling for risiko- og kapitalstyring, foretar uavhengig risikooppfølging og rapportering knyttet til den samlede risikoeksponeringen til ledelsen og styret.

Kreditvurderingsprosess

Figur 4-1 - Kreditvurderingsprosess og forhold som påvirker denne

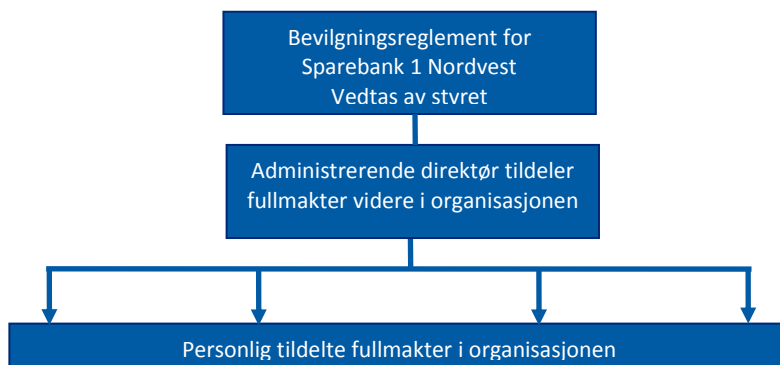
SpareBank 1 Nordvest benytter beslutningsstøttesystemer i kredittgivingen. Basert på en rekke faste opplysninger saksbehandler innhenter, scores kundene. Scorekort for personmarkedet og bedriftsmarkedet benyttes for kvantifiseringen av misligholdssannsynlighet, det gjennomføres klassifisering av den enkelte kunde og av porteføljen.

Tilbakebetalingsevne og sikkerhetsstillelse er avgjørende for score og kredittgiving. Lånebeløp, tilbakebetalingsevne og sikkerhet avgjør fullmaktsnivå for beslutning. SpareBank 1 Nordvest har flere fullmaktsnivå som avgrenses av risikoklasse, lånebeløp og bransje. Kreditthåndbøkene for både personmarkedet og bedriftsmarkedet revideres minimum årlig.

Sentralt i bankens kreditvurderingsprosess står risikoklassifiseringssystemet. Dette systemet er basert på risikomodeller som tar utgangspunkt i statistiske beregninger og er under kontinuerlig videreutvikling og testing. Modellen omtales i avsnitt 4.1.2.

Bevilgning

Bevilgningsreglementet som er godkjent av styret, gir administrerende direktør kredittfullmakt. Administrerende direktør delegerer igjen fullmakt videre til de ulike beslutningsnivåene i organisasjonen etter enkeltengasjementets størrelse og risiko. Alle fullmakter i SpareBank 1 Nordvest er personlige.

Figur 4-2 Bevilgning i SpareBank 1 Nordvest

4.1.2 Modellbeskrivelse

SpareBank 1 Nordvests eksponering for kredittrisiko følges opp ved hjelp av konsernets porteføljestyresystem. Den risikomessige utviklingen i porteføljen følges opp regelmessig, med særlig vekt på utviklingen i risikoklassifisering (migrering), forventet tap og økonomisk kapital.

Kredittrisikoen er kapitalbehovsvurdert med utgangspunkt i SpareBank 1-alliansens modell for beregning av misligholdssannsynlighet (PD), forventet tap (EL), tap gitt mislighold (LGD) og uventet tap (UL). Risikomodellene som ligger til grunn for risikostyringssystemene, tar utgangspunkt i statistiske beregninger, og er under kontinuerlig videreutvikling og testing. Modellene baserer seg på tre komponenter:

Sannsynlighet for mislighold – PD (probability of default)

Kundene blir klassifisert i misligholdsklasse ut fra sannsynligheten for at kunden skal misligholde sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode. Kapitalkravforskriften § 10-1 definerer et engasjement som misligholdt dersom et krav er forfalt med mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig. SpareBank 1 Nordvest bruker beløpsgrense på 1.000 kroner som «ikke uvesentlig», i tråd med kapitalkrav og tapsforskriften for regnskapsformål.

Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke finansielle kriterier som adferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni misligholdsklasser (A – I). I tillegg har konsernet to misligholdsklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement, se tabell under avsnittet om klassifisering. Grensene for de ulike klassene vises i Tabell 4-3.

For bedriftsmarkedet benyttes de samme finansielle nøkkeltallene for alle kunder, men her vektet nøkkeltallene ulikt for forskjellige bransjer. Modellen for personmarkedet bruker andre nøkkeltall enn de som brukes for bedriftsmarkedet. Personmarkedsmodellen benytter fire ulike vektninger av nøkkeltallene overfor kundene.

Forventet eksponering ved mislighold – EAD (exposure at default):

EAD er en beregnet størrelse av forventet eksponering hvis en kunde går i mislighold. Beregningen tar utgangspunkt i kundens samlede eksponering, inkludert innvilgede men ikke trukne rammer og garantier.

Tapsgrad ved mislighold – LGD (loss given default):

LGD er en vurdering av hvor mye konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Realisasjonsverdier knyttet til stilte sikkerheter for kundens engasjementer fastsettes med bakgrunn i erfaringstall over tid, og slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer antatt salgsværdi i en nedgangskonjunktur.

Sikkerheter

Alle engasjement blir tildelt en sikkerhetsklasse i porteføljesystemet. Sikkerhetsklassen tildeles med utgangspunkt i størrelsen på sikkerhetsgraden, se Tabell 4-3 Klassifiseringsmodell. Banken har egne retningslinjer for verddivurdering av sikkerhetene. Bevilgning av kreditter skal skje mot tilfredsstillende sikkerheter. I forbindelse med årlig engasjementsgjennomgang gjennomføres ny sikkerhetsvurdering. Depot kontrollerer kontinuerlig at banken har rettsvern for etablerte sikkerheter. I personmarkedsporteføljen etableres det pant for bestemte mellomværende med kunden, mens det i bedriftsmarkedsporteføljen hovedsakelig tas pant for ethvert mellomværende med bankens kunde eller kundegruppe.

Hovedtypene av sikkerheter SpareBank 1 Nordvest benytter framgår av Tabell 4-2.

	Personmarkedet	Bedriftsmarkedet
Fast eiendom	X	X
Motorvogner	X	X
Fritidsbåter	X	
Verdipapirer	X	X
Kausjoner	X	X
Driftstilbehør		X
Skip		X
Anleggsmaskiner		X
Varelager		X
Landbruksløsøre		X
Kundefordringer		X
Innskudd		X

Tabell 4-2 Sikkerheter i SpareBank 1 Nordvest

Banken følger finansavtalelovens avgrensede regler for motregning for kunder i personmarkedssegmentet. For kunder i bedriftsmarkedssegmentet benyttes alminnelig motregningsrett.

Klassifisering

Alle engasjementer tildeles en risikoklasse basert på sannsynligheten for mislighold (PD) og en sikkerhetsklasse ut fra hvor mye banken forventer å tape dersom kunden ikke innfrir sine forpliktelser (LGD). Grensene for de ulike klassene er gjengitt under:

Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold		Sikkerhetsklasse	Tapsgrad ved mislighold		Sikkerhetsgrad
	Nedre grense	Øvre grense		Nedre grense	Øvre grense	
A		0,10 %	1		0,08 %	Over 120 %
B	0,10 %	0,25 %	2		0,08 %	100 % -120 %
C	0,25 %	0,50 %	3	0,08 %	13,62 %	80 % - 100 %
D	0,50 %	0,75 %	4	13,62 %	27,23 %	60 % - 80 %
E	0,75 %	1,25 %	5	27,23 %	40,85 %	40 % - 60 %
F	1,25 %	2,50 %	6	40,85 %	54,46 %	20 % - 40 %
G	2,50 %	5,00 %	7	54,46 %	68,08 %	Inntil 20 %
H	5,00 %	10,00 %				
I	10,00 %	99,99 %				
J	99,99 %	100 %				
	100 %	100 %				

Tabell 4-3 Klassifiseringsmodell

Basert på disse to klassifiseringene blir hvert engasjement tildelt en risikogruppe. I porteføljesystemet er det fem risikogrupper: Svært lav, lav, middels, høy og svært høy risiko, samt en gruppe for misligholdte og nedskrevne engasjementer.

Validering

SpareBank 1 Nordvest validerer risikoklassifiseringsmodellen gjennom verktøy som Kompetansesenter for kreditt i SpareBank 1 -alliansen har utviklet for kvantitativ validering. Kreditmodellen har over tid og ved vår gjennomgang pr. 31.12.16 vist god rangeringsevne, det vil si at misligholdte engasjement i risikoklasse J og K kommer fra de svakeste risikoklassene ett år tidligere. Med bakgrunn i at SpareBank 1 Nordvest beregner kredittrisiko etter standardmetoden er banken ikke forpliktet å gjennomføre validering.

Risikoprising

SpareBank 1 Nordvest benytter modellen som støtte til beregning av priser på enkeltengasjementer ut fra et fastsatt avkastningskrav på risikojustert kapital. Engasjementets risiko- og sikkerhetsklasse inngår i prisberegningen. Ved endelig prising inngår også flere andre vurderinger.

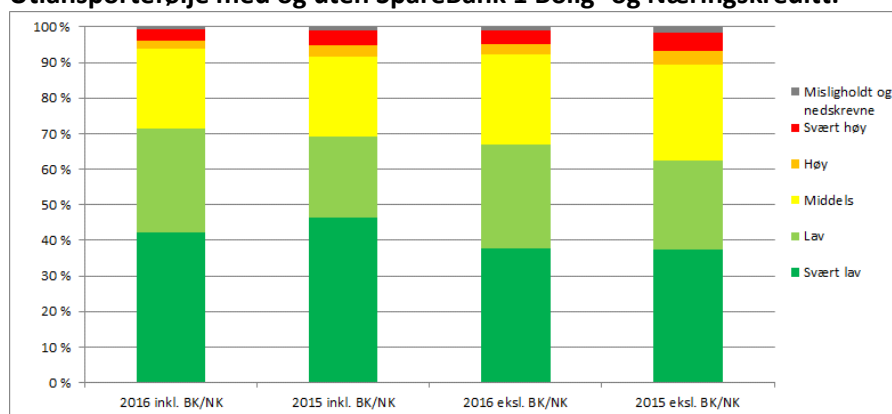
Kapitalkravberegning

Ved beregning av kapitalkravet brukes standardvekter i tråd med kapitalkravforskriften. Beregnet kapitalkrav for kredittrisiko er omtalt under avsnitt 4.1.7.

4.1.3 Porteføljeinformasjon

Porteføljeoversikten viser sammensetningen og utviklingen i utlånsporteføljen målt med bankens interne risikoklassifiseringssystem.

Utlånsportefølje med og uten SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt:

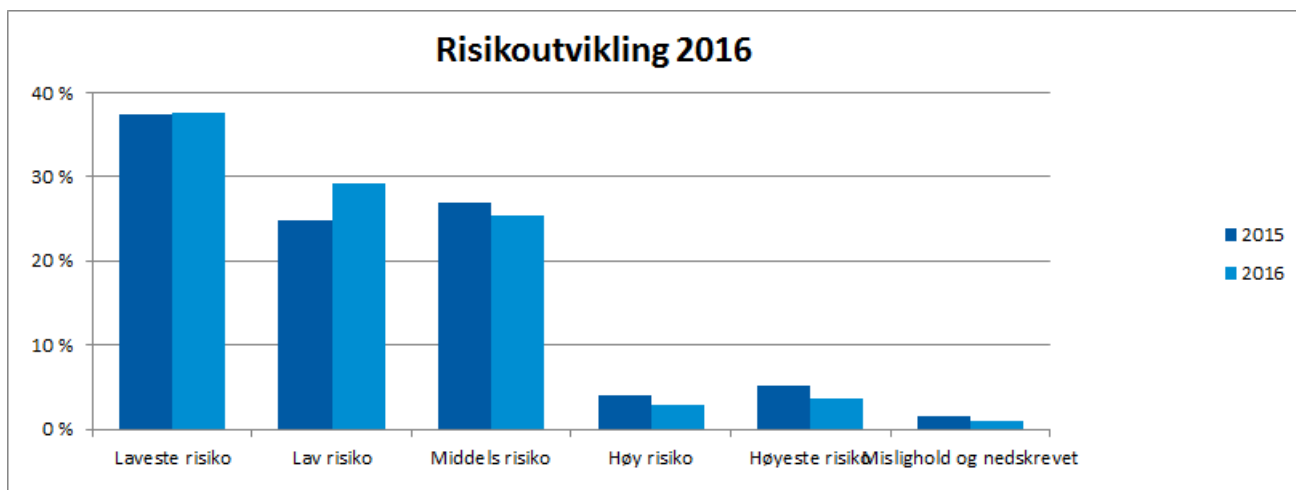
Figur 4-3 - Total utlånsportefølje

SpareBank 1 Nordvest har eierandeler i SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt, som banken selger lån til som en del av bankens fundingstrategi. For ytterligere informasjon, se avsnitt 4.3.2.

Engasjementsbeløp fordelt på risikogrupper:

Hele tusen kroner	2016			2015		
	Risikogruppe	Volum	Antall	Andel	Volum	Antall
Svært lav	4.365.677	3.656	37,67 %	3.926.264	4.229	37,47 %
Lav	3.390.537	1680	29,26 %	2.610.861	764	24,92 %
Middels	2.937.367	2.016	25,35 %	2.823.941	1.786	26,95 %
Høy	347.293	391	3,00 %	422.705	429	4,03 %
Svært høy	423.400	506	3,65 %	546.567	588	5,22 %
Misligholdt og nedskrevne	123.858	182	1,07 %	159.272	198	1,52 %
Sum	11.588.132	8.431	100,00 %	10.477.065	7.994	100,00 %

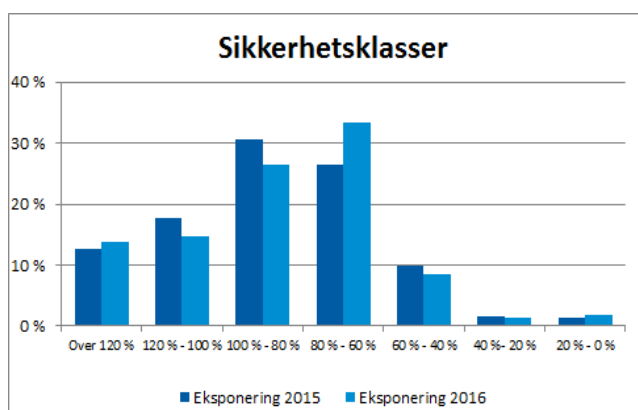
Tabell 4-4 Engasjementsbeløp ekskl. SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt

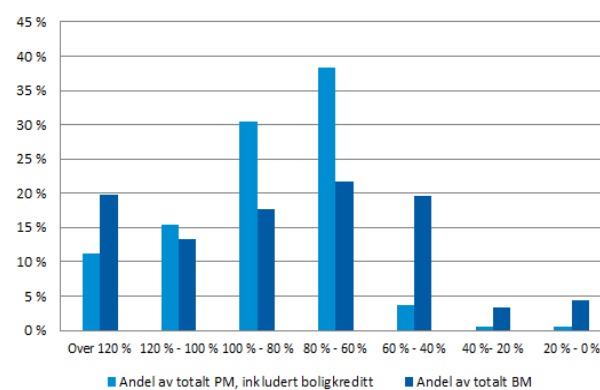
Figur 4-4 Utvikling i risikoklasser

I 2016 var 92,3 % av det totale volumet av utlån i risikogruppe middels, lav eller svært lav risiko, mot 89,2 % i 2015. Banken har hatt en positiv migrasjon i andelen svært lave risikoklasser fra 2015 til 2016, og økningen skyldes hovedsakelig netto tilgang i lave risikoklasser. Banken har fokus på kontinuerlig forbedring og har gjennom LEAN-prosjekt i 2016 påbegynt arbeid med en kultur for forbedring. Kredittpolicyer og rutiner rundt kredittgivning revideres minimum årlig.

4.1.4 Sikkerhet

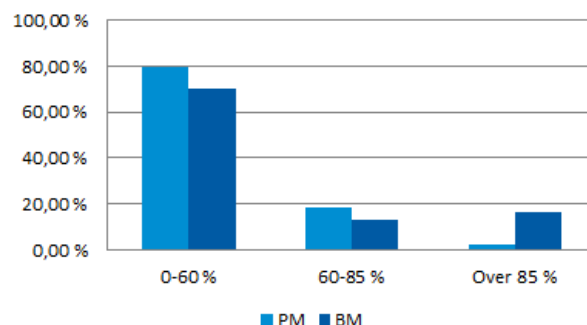
Figur 4-5 Utvikling i sikkerhetsklasser totalporteføljen

Figur 4-6 Utlån fordelt i forhold til sikkerhetsdekning.

Hovedtyngden av bankens utlånsportefølje er godt sikret, 29 % har sikkerhetsdekning ut over 100 % ytterligere 27 % ligger her en sikkerhetsdekning mellom 80 %-100 % av engasjementet. Når sikkerheter verdifastsettes i vår modeller reduseres markedsverdiene med reduksjonsfaktorer ut fra type sikkerhet. Vurderingene får på denne måten et risikofradrag som hensyntar en lavkonjunktur.

Figur 4-7 viser. 97,9 % av lånene i personmarkedet og 83,3 % av lånene i bedriftsmarkedsporføljen som er sikret med pant i fast eiendom er innenfor 85 % belåningsgrad. Banken har høyt fokus på boliglånsforskriften og styrebehandler kvartalsvis nivåene utover 85 % belåningsgrad for nedbetalingslån og 70 % belåningsgrad knyttet til flexilån. Bankens kredittpolicy gir klare retningslinjer for slik behandling.

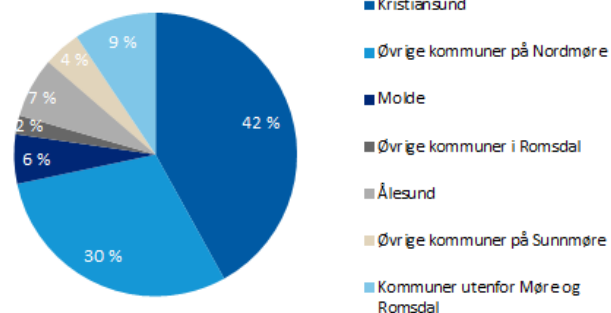

Figur 4-7 Belåningsgrad

4.1.5 Konsentrasjonsrisiko

Defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om: store enkeltkunder, enkelte bransjer, geografiske områder, sikkerheter med samme risikoegenskaper og notparter i interbankoperasjoner eller handel med finansielle derivater.

Geografisk fordeling pr 31.12.2016 ekskl. BK og NK

Figur 4-8 Brutto utlån 31.12.2016 fordelt på geografiske områder

Geografi:

Brutto utlån fordelt på geografiske områder	Brutto utlån	Engasjement	Mislighold over 30 dager og nedskr.	Individuelle nedskrivninger
Nordmøre	7.443.886	8.487.271	92.592	15.145
Romsdal	806.051	841.612	15.351	617
Sunnmøre	1.157.905	1.257.226	6.822	558
Kommuner utenfor Møre og Romsdal	981.624	1.002.023	9.092	0
Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	10.389.466	11.588.132	123.858	16.320
Individuelle nedskrivninger	16.320	16.320		
Gruppevise nedskrivninger	37.434	37.434		
Sum etter nedskrivninger	10.335.712	11.534.378		

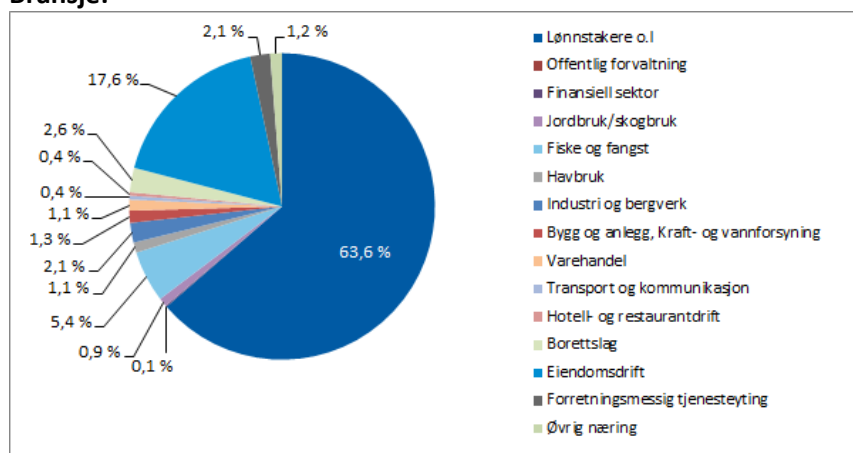
Tabell 4-5 Geografisk fordeling

Hovedtyngden av bankens portefølje har eksponering og er lokalisert i Møre og Romsdal, i tråd med bankens strategiske målsetting. Det er gjennomført skjønnsmessig beregning av kapitalbehov knyttet til geografi.

Konsern 2016 (i hele tusen)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	123.758	-	-	-	-	123.758
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	380.461	-	-	-	-	380.461
Brutto utlån til og fordringer på kunder	1.189.843	9.415	52.625	456.506	8.655.264	10.363.654
- Individuelle nedskrivninger	-16.320	-	-	-	-	-16.320
- Nedskrivninger på grupper av utlån	-37.434	-	-	-	-	-37.434
Netto utlån til og fordringer på kunder	1.136.089	9.415	52.625	456.506	8.655.264	10.309.900

Tabell 4-6 Engasjement fordelt på løpetid

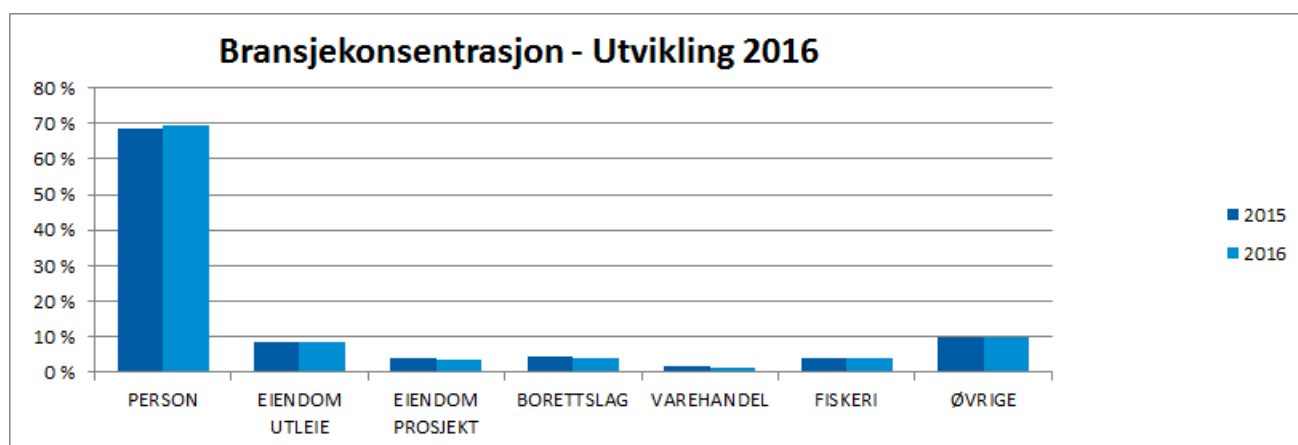
Bransje:

Figur 4-9 Brutto utlån 31.12.2016 fordelt på bransje

Konsern	Brutto utlån	Engasjement	Mislh og nedskr.	Individuelle nedskrivninger	Netto mislighold og nedsk.
Brutto utlån fordelt på sektor og næring					
Lønnstakere o.l	6.611.662	7.188.573	56.714	1.193	55.521
Offentlig forvaltning	344	87.044		0	0
Finansiell sektor	13.411	13.411		0	0
Jordbruk/skogbruk	95.459	101.371		0	0
Fiske og fangst	563.993	585.425	25.349	0	25.349
Havbruk	112.976	163.248		0	0
Industri og bergverk	215.687	272.622	1.881	3.525	-1.644
Bygg og anlegg, Kraft- og vannforsyning	132.730	227.011	841	546	295
Varehandel	119.414	198.626	3.662	779	2.883
Transport og kommunikasjon	43.159	55.108		0	0
Hotell- og restaurantdrift	37.751	41.008		0	0
Borettslag	267.710	286.002		0	0
Eiendomsdrift	1.827.516	1.942.616	29.273	7.459	21.814
Forretningsmessig tjenesteyting	218.245	287.668	6.137	2.818	3.319
Øvrig næring	129.408	138.397		0	0
Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	10.389.466	11.588.132	123.858	16.320	107.538
Individuelle nedskrivninger	13.863	13.863			
Gruppevise nedskrivninger	40.691	40.691			
Sum etter nedskrivninger	10.334.912	11.533.578			

Tabell 4-7 Bransjefordeling

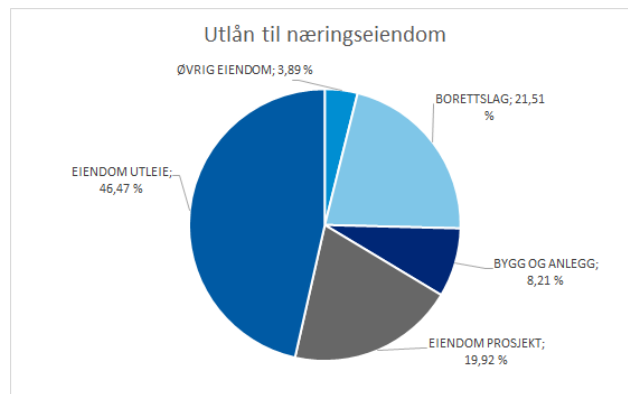

Figur 4-10 Bransjekonsentrasjon inkl. SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt

SpareBank 1 Nordvest har vedtatt en ramme for hvor stor andel av totalporteføljen som kan eksponeres mot bedriftsmarkedet.

Bedriftsmarkedsporføljen vurderes å være godt diversifisert og en stor andel av porteføljen er i bransjene fiskeri, landbruk, offentlig sektor og borettslag som er motsykliske til oljenæringen.

Næringseiendomsdelen av porteføljen er vist i Figur 4-11. I eiendom utleie er en lav andel av porteføljen leietakere i oljeservicenæringen. Eksponeringen anses forsvarlig og er innenfor ramme for konsentrasjon innenfor en enkelt bransje.

Figur 4-11 - Fordeling innenfor næringseiendom

Det rapporteres kvartalsvis til ledelsen og styret knyttet til etterlevelse av rammene. SpareBank 1 Nordvest beregner kapitalbehov basert på konsentrasjonsrisikoen i bransjer ettersom en antar at en portefølje med sterke konsentrasjoner i en bransje, kan være mer utsatt for tap enn en fulldiversifisert portefølje. Kapitalbehovet beregnes som et påslag ut fra hvor spredt totalt EAD og UL er på ulike bransjer.

Store engasjement:

Et engasjement er definert som stort når samlet engasjement innenfor en debitorgruppe utgjør 10 % eller mer av bankens ansvarlige kapital. Banken har etablert rammer for antall store engasjement, samt tillat andel eksponering i ulike bransjer.

Til sammen utgjør de store engasjementene tilknyttet bankens utlånsportefølje 26 % av bankens ansvarlige kapital ved utgangen av året. Ved beregning av økonomisk kapital i Pilar II tilknyttet konsentrasjonsrisiko for store engasjement, benyttes beregning av "Granularity Adjustment" (GA)". Engasjement som er store sammenlignet med resten av porteføljen, får et forhøyet kapitalpåslag (GA). Konsentrasjonsrisikoen til porteføljen beregnes da som summen av hvert enkelt kapitalpåslag (GA) for alle engasjement.

4.1.6 Verdiendringer, mislighold – utvikling i risikoklasser og nedskrivninger

Utlån vurderes til virkelig verdi med tillegg av eventuelle direkte transaksjonsutgifter ved første gangs måling. Utlån måles etter etableringstidspunktet til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode.

Individuelle og gruppenedskrivninger

Nedskrivningspraksis følger utlånsforskriften. Nedskrivninger for tap skal foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall. Som objektive bevis regnes blant annet vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente. Det foretas ikke nedskrivning basert på forventninger om tap. Hendelsene som resulterer i en nedskrivning skal være inntrådt på balansedagen.

Individuell nedskrivning foretas på enkeltengasjementer med bakgrunn i tapshendelse som gir estimerte reduksjoner i utlånets fremtidige kontantstrømmer.

Gruppenedskrivninger foretas med tilsvarende bakgrunn, men hvor tapshendelsene ikke kan identifiseres på enkeltengasjementer. Analyseverktøy og statistisk metode med utgangspunkt i tapserfaring legges til grunn for beregningene.

Det vises for øvrig til note 2 i regnskapet for 2016, hvor prinsipper for regnskapsavleggelsen er beskrevet, som også beskriver bankens vurderinger knyttet til IFRS 9 regelverket.

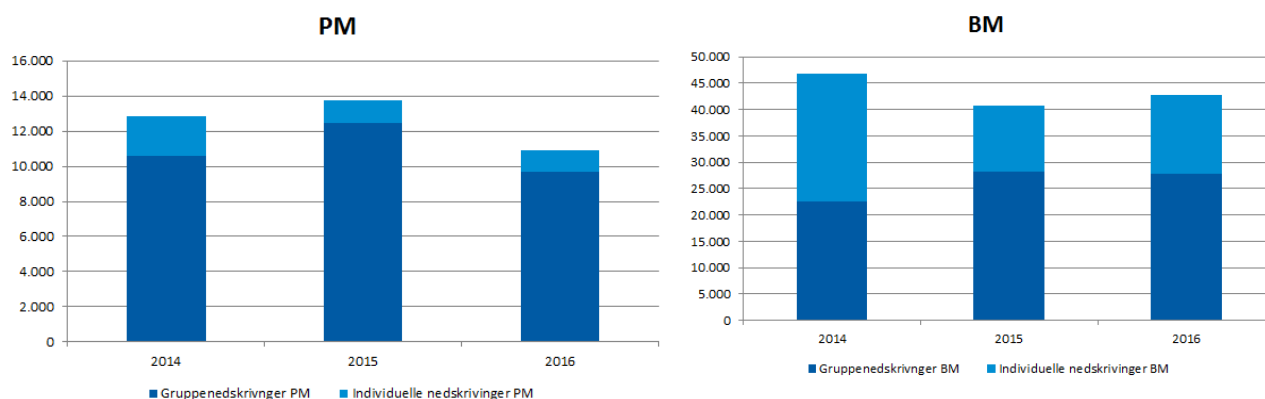
Banken har vurdert og hensyntatt den direkte og indirekte effekten av oljeprisfallet ved vurderingene av bankens nedskrivningsbehov pr 31.12.16 for både individuelle og gruppevis nedskrivning.

Individuelle nedskrivninger		2016
		Totalt
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 01.01.		13.863
Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger		8.063
Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger		-17.330
Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger		11.724
Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger		-
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier pr. 31.12.		16.320

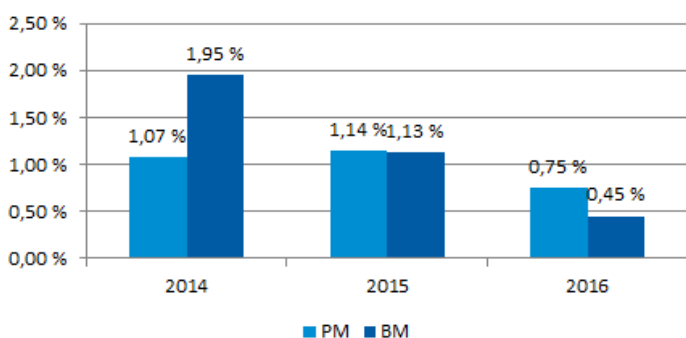
Gruppenedskrivninger		2016
		Totalt
Gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.		40.691
Periodens gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier.		-3.257
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier pr.31.12.		37.434

Tabell 4-8 Verdiendringer og nedskrivning

Gruppevis nedskrivninger knyttet til bedriftsmarkedsporføljen utgjør 28,2 mill., en økning på 5,6 mill. i forhold til 2015. Gruppevis nedskrivninger totalt, inkludert personmarkedet (PM) er redusert med 3,3 mill. fra 2015.

Figur 4-12 Utvikling i balanseførte nedskrivninger 2014-2016, PM og BM

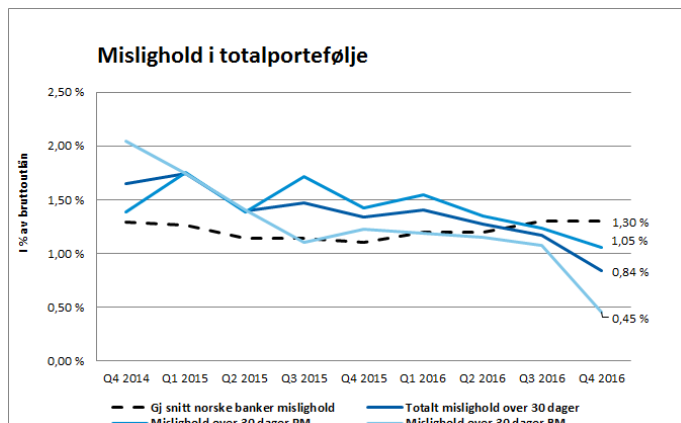

Figur 4-13 Mislignhold ut over 90 dager

Konsern						
2016 (i hele tusen kroner)	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-6 måneder	6-12 måneder	Over 1 år	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
- Personmarked	214.224	19.911	2.738	7.001	40.229	284.103
- Bedriftsmarked	345.685	10	4.458	4.757	7.874	362.784
Sum	559.909	19.921	7.196	11.758	48.103	646.887
2015 (i hele tusen kroner)	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-6 måneder	6-12 måneder	Over 1 år	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
- Personmarked	125.357	15.089	9.785	9.897	46.667	206.795
- Bedriftsmarked	123.043	4.602	5.585	623	35.837	169.690
Sum	248.400	19.691	15.370	10.520	82.504	376.485

Tabell 4-9 Fordeling mislighold

SpareBank 1 Nordvest følger opp misligholdte engasjement kontinuerlig og minimum månedlig i tråd med kredittpolicy for person- og bedriftsmarkedet.

Figur 4-14 - Mislighold og Nedskrivninger i % av brutto utlån

4.1.7 Beregning av kapitalbehov

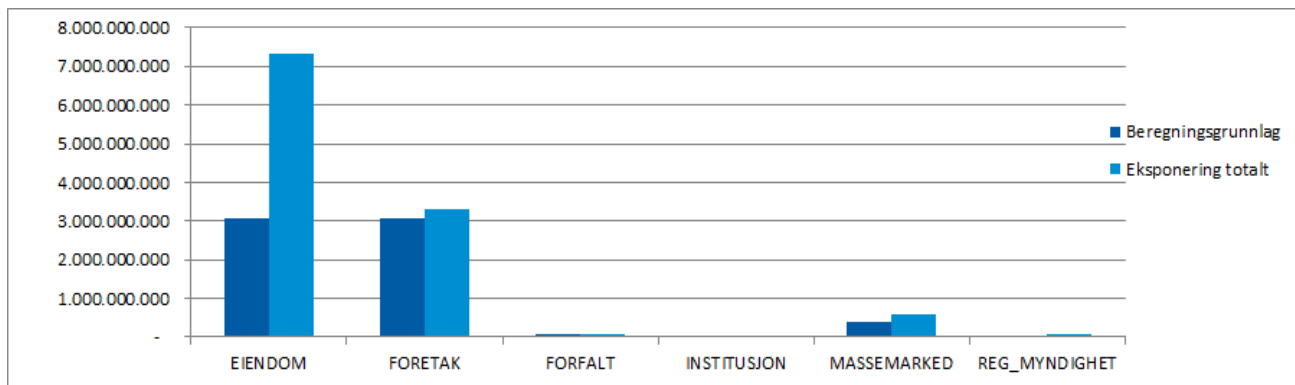
Risikoveide eiendeler

Bankens eiendeler risikovektes etter standardmetoden. Risikovektene fremgår av kapitalkravforskriften. For SpareBank 1 Nordvest pr. 31.12.2016 er totale engasjement og risikoveide eiendeler som følger:

Alle tall i hele 1000 kr.	Risikoveide eiendeler	Total eksponering	Totalt risikoveide eiendeler for kredittisiko fordelt på gruppe i % av beregningsgrunnlaget
Bolig	3.082.943	7.319.406	
Foretak	3.040.280	3.358.354	
Forfalte engasjement	69.313	69.368	
Institusjoner	98.482	405.900	
Massemarkedsengasjement	396.117	577.882	
Lokale og regionale myndigheter	14.399	169.388	
Obligasjoner med fortinnsrett	86.973	869.728	
Offentlig eide foretak	20	165.319	
Stater og sentralbanker	-	100.318	
Høyrisikoengasjement	9.653	6.435	
Øvrige engasjement	74.879	453.378	
Egenkapitalposisjoner	495.659	495.659	
Totalt	7.368.718	13.991.135	

Tabell 4-10 Oversikt over risikoveide eiendeler beregnet etter standardmetoden

Det er gjennomført fradrag i ansvarlig kapital knyttet til ansvarlig lån og utlån til finansinstitusjoner i tråd med forskrift om beregning av ansvarlig kapital for banker §17.

Figur 4-15 Beregningsgrunnlag og eksponering

I kategorien bolig blir engasjementer med sikkerhetsdekning innenfor 80 % av forsvarlig verdigrunnlag vektet med 35 %. Metoden gjør at et engasjement kan få kapitalvektning i flere kategorier med sikkerhetsdekning i bolig. Engasjement med sikkerhetsdekning innenfor 80 % av verdigrunnlaget utgjør den største enkeltvekten i bankens beregning av risikoveide eiendeler for beregning av kapitalkravet etter kapitalkravforskriften.

Ut over dette beregnes det kapital for konsentrasjoner som følge av eksponering i bransjer, størrelse på engasjement og geografisk eksponering samt kapital for stress banken kan utsettes for i forbindelse med makroøkonomiske endringer.

4.1.8 Økonomisk kapital

Økonomisk kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet har påtatt seg. Ettersom det er umulig å gardere seg mot alle tap, har konsernet fastsatt at den økonomiske kapitalen i utgangspunktet skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap i løpet av en ett års horisont.

Den økonomiske kapitalen skal dekke 99,9 % av mulige uventede tap. Kapitalbehovet beregnes først med utgangspunkt i beregnet uventet tap, deretter tillegges det ytterligere kapital for konsentrasjonsrisiko og risiko for en alvorlig økonomisk nedgangskonjunktur. Kapitalbehovet for en alvorlig økonomisk nedgangskonjunktur gjennomføres med utgangspunkt i en stresstest som fasiliteres av Kompetansesenter for kredittmodeller i Alliansen. Stressscenarioet bygger på en tenkt negativ utvikling i norsk økonomi for årene 2016-2019. Forutsetningene i stresstesten er lik forutsetningene brukt i Norges Bank – Pengepolitisk rapport 3/16.

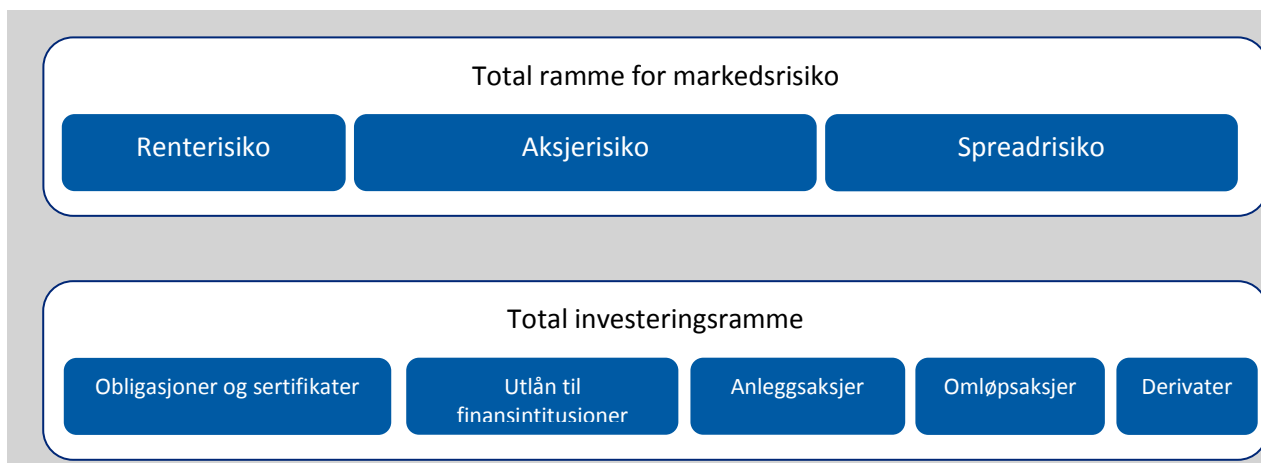
4.2 Markedsrisiko og motpartsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirkurser. Risikoen for endringer i verdipapirpriser som skyldes endringer i generelle kredittpriser, blir også regnet som markedsrisiko.

Motpartsrisiko (finans) er kredittrisiko banken har som følge av at en låntager eller annen motpart ikke vil eller kan oppfylle sine samlede forpliktelser. Eksponeringen oppstår gjennom investeringer i bankens obligasjonsportefølje. Bankens beholdning av obligasjoner og sertifikater er først og fremst en likviditetsportefølje som skal dekke bankens krav til likviditet.

4.2.1 Styring og kontroll

Markedsrisikoen SpareBank 1 Nordvest er eksponert mot styres av strategi for markedsrisiko og strategi for motpartsrisiko finans som behandles av styret hvert år. I strategien for markedsrisiko er det definert egne rammer for risikoeksponeringen innenfor aksjerisiko, renterisiko, spreadrisiko i obligasjonsporteføljen og valutarisiko. I strategi for motpartsrisiko er det definert rammer for investeringsporteføljen.

Figur 4-16 Rammer for markedsrisiko og for investeringsporteføljen.

Figuren viser hvordan strategiene setter rammer for de ulike formene for markedsrisiko. Bankens ramme for markedsrisiko består av rammer for risiko knyttet til aksjer, til renter og til kredittspreader. I tillegg er det i strategi for motpartsrisiko lagt rammer for størrelsen på investeringsporteføljen og hvor store deler av den som kan investeres i de ulike gruppene av verdipapirer som er gjengitt i figuren.

Finansavdelingen har ansvar for forvaltning av bankens investeringsporteføljer i omløpsaksjer, sertifikater og obligasjoner. Avdeling for risikostyring har ansvaret for å følge opp at rammene vedtatt av styret overholdes. Finansavdelingen rapporterer eksponeringen i markedsrisiko til styret hver måned og avdeling for risikostyring rapporterer på markedsrisiko til styret hvert kvartal. Vesentlig tap rapporteres når de oppstår.

I tillegg til å sette rammer for hvor mye av investeringsporteføljen som skal kunne investeres innenfor ulike grupper av verdipapirer, setter strategien rammer for størrelsen på engasjementer, krav til deponerbarhet i Norges Bank, rammer for ulike løpetidsbånd samt relative størrelser på ulike grupper av motparter for rentebærende papirer.

4.2.2 Renterisiko

Renterisiko defineres som en reduksjon i egenkapitalen som følge av at en renteendring gir ulike utslag i ulike deler av balansen, og risikoen for at løpende lønnsomhet påvirkes negativt. Renteendringer kan både føre til endringer i kortsiktig inntjening og mer langsiktig i form av at nåverdien av bankens fremtidige kontantstrømmer vil endres.

Total ramme for renterisiko er gitt som en fast andel av ansvarlig kapital og tar utgangspunkt i risiko som følge av parallelle skift i rentekurven. Den totale rammen fordeles videre med egne rammer på de enkelte løpetidsbånd for å hindre at banken er sterkt eksponert for vridninger i rentekurven.

For renterisikoen beregnes kapitalbehov ut fra 1 % økning i markedsrentene. Renterisikoen for bankens finansavdeling er som følger:

Finansielt instrument (i hele tusen kroner)	Resultateffekt		Egenkapitaleffekt
	Saldo	(før skatt)	(etter skatt)
Ansvarlig lån	250.770	3.805	2.663
Fondsobligasjon	60.629	2.351	1.763
Obligasjonsgjeld	3.470.275	52.485	39.364
Rentebytteavtaler		-57.960	-43.470
Statssertifikater	99.747	-4.702	-3.527
Sertifikater til kommune/fylkeskommune	82.844	-877	-658
OMF	869.728	-13.040	-9.780
Andre obligasjoner	127.383	-1.897	-1.423
Sum	4.961.374	-19.836	-15.067

Tabell 4-11 Renterisiko. Endring i netto rentekostnad som følge av én prosentpoengs endring i rente

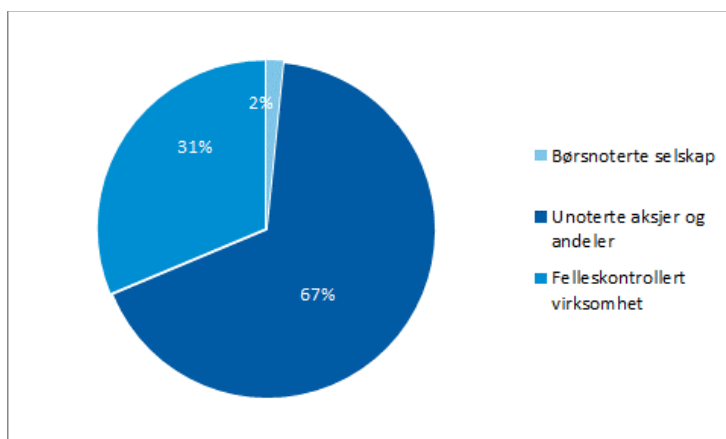
4.2.3 Aksjerisiko

Aksjerisiko består av markedsrisiko knyttet til posisjoner i egenkapitalinstrumenter, inkludert derivater med egenkapitalinstrumenter som underliggende. Plassering i aksjefond og kombinasjonsfond medregnes under aksjerisikovurderingen. Styret har gitt total ramme for aksjerisiko, i tillegg til at det er bestemt investeringsrammer på omløpsaksjer og anleggsaksjer.

Kapitalbehov for aksjerisikoen beregnes ved at det forutsettes et verdifall på 45 % for bankens investeringer i aksjer og fondsandeler. Beregningen gjøres i tråd med Finanstilsynets rundskriv 12/2016 vedlegg 3 Finanstilsynets vurdering av Pilar 2 - krav knyttet til markedsrisiko.

SpareBank 1 Nordvest klassifiserer aksjer innenfor kategoriene virkelig verdi og tilgjengelig for salg. Etter førstegangs innregning av de nevnte eiendelene vurderes disse fortsatt til virkelig verdi. Realisert og urealisert gevinst og tap som oppstår som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatregnskapet, er inkludert i resultatregnskapet i den perioden hvor de oppstår.

Verdipapirer som kan måles pålitelig og som rapporteres internt til virkelig verdi, klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Dersom det ikke finnes et aktivt marked for en finansiell eiendel (eller eiendelen er unotert), kan konsernet beregne virkelig verdi ved bruk av ulike verdsettelsesmetoder. Dersom eiendelen ikke lar seg måle pålitelig, vurderes kostpris som mest pålitelig tilnærming.

Figur 4-17 Konsernets aksjer og andeler. Totale plasseringer er kr. 630 millioner pr. 31.12.2016

Alle tall i hele tusen	2016	2015
Børsnoterte selskap	10.089	10.089
Unoterte aksjer og andeler	422.640	368.010
Felleskontrollert virksomhet	197.147	218.623
Totalt	629.876	596.722

Tabell 4-12 Aksjeeksponering

4.2.4 Spreadrisiko - obligasjonsportefølje

Spreadrisiko er risikoen for tap som følge av endring i spreadene i obligasjonsmarkedet. Styret har gjennom strategi for markedsrisiko satt et tak på bankens spreadrisiko. Beregningen av risikoen og kapitalbehovet er basert på Finanstilsynets rundskriv 12/2016 vedlegg 3 Finanstilsynets vurdering av pilar 2 – krav knyttet til markedsrisiko.

Tabellen under viser fordelingen av investeringsporteføljen pr. 31.12.2016.

Gruppenavn	Markedsverdi	Eksposering
Norsk stat, norske kommuner og fylkeskommuner	152.657.882	12,94 %
Obligasjoner med fortrinnsrett og Covered Bonds	849.674.006	72,02 %
Kredittforetak, banker og andre finansinstitusjoner	42.471.795	3,60 %
Norske offentlige og private selskaper	39.892.931	3,38 %
Nordiske stater (eksl Island og Danmark)	95.004.379	8,05 %
SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt AS	-	0,00 %
	1.179.700.993	100,00 %

Tabell 4-13 Bankens eksponering mot ulike grupper av motparter.

Banken har en «holde til forfallsportefølje» og driver ikke med trading. Porteføljen holdes som en likviditetsreserve. Porteføljen er bokført til virkelig verdi.

4.2.5 Derivater

Tabellen under viser de motparter banken har for derivater og engasjementsbeløp beregnet etter markedsverdimetoden i hht kapitalkravforskriften Kapittel 21.

Tall i hele tusen	Rating	Nominell verdi	EAD	Merknad
SpareBank 1 SMN	A-	654.500	5.141	Sikring av fastrentelån i bankens utlånsportefølje.

Tabell 4-14 - Derivater

Bankens derivater er rentederivater. Det er beregnet motpartsrisiko knyttet til inngåtte derivatposisjoner. Banken stiller garanti overfor SMN for kunder som handler i denne type instrumenter med SpareBank 1 SMN.

4.2.6 Valutarisiko

Valutarisiko defineres som den samlede inntjeningsmessige risiko banken har dersom valutakursene endres. SpareBank 1 Nordvest har ikke status som valutabank og eksponeringen innen valutarisiko er begrenset til den kontantbeholdning banken til enhver tid besitter for å betjene kunders behov for valuta i Euro. Maksimal beholdning er satt til kr 2 millioner. Banken holder ikke kapital for valutarisiko.

4.2.7 Eiendomsrisiko

Defineres som risiko for uventede verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer, eller uventet tap i datterselskaper som eier eiendommer.

Eksposering på eiendom er lav. I hovedsak eier konsernet kun eiendommer hvor det utføres egen bank-, forsikrings- og eiendomsmeglervirksomhet. Av den totale kontormasse på 11 åpningssteder er forholdet eie/leie 3-8. Beregnet kapitalbehov for eiendomsrisiko er gjennomført i tråd med rundskriv 12/2016 vedlegg 3 Finanstilsynets vurdering av pilar 2 – krav knyttet til markedsrisiko.

4.3 Likviditetsrisiko

Risiko for at konsernet ikke klarer å finansiere økninger i eiendelene og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet øker.

Nivået på SpareBank 1 Nordvest sin ren kjernekapital, kjernekapital og kapitaldekning vil være av stor betydning for å tiltrekke seg funding til gode vilkår til enhver tid.

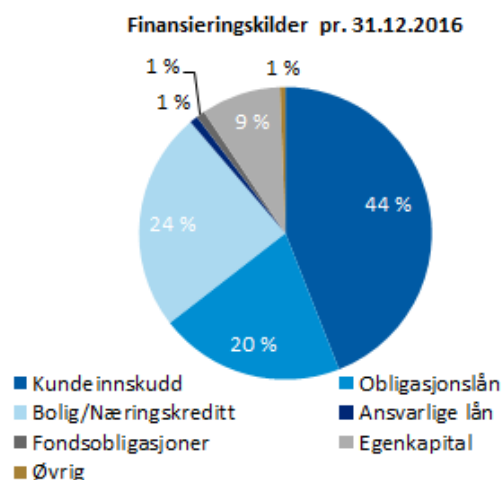
4.3.1 Styring og kontroll

Bankens likviditetsstrategi og beredskapsplan for å håndtere likviditetskriser blir gjennomgått og vurdert av bankens styre minimum årlig. Likviditetsrisikoen til banken skal i tråd med likviditetsstrategien være lav. Banken har etablert rammer og måltall som følges opp månedlig og kvartalsvis, med rapport til styret. I tillegg utarbeides minimum ukentlige likviditetsrapporter med prognoser frem i tid. Banken utarbeider minimum årlig egen - ILAAP - rapport (internal liquidity adequacy assesment process) hvor blant annet bankens finansieringsplan for kommende prognoseperiode fremgår.

Likviditetsrisikoen er redusert gjennom spredning av løpetider og funding i flere markeder, instrumenter og kilder. Finansavdelingen har ansvaret for likviditetsstyringen, mens avdeling for risikostyring har ansvaret for uavhengig overvåking og rapportering av utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien.

4.3.2 Informasjon om finansieringskildene

Bankens fundingkilder fremgår av Figur 4-18. En viktig kilde er innskudd fra våre kunder. Markedsfinansieringen utgjør i alt 45 % ved utgangen av året og er på nivå med gjennomsnittet for norske banker pr 31.12.16. Bankens markedsfinansieringen omfatter obligasjonslån, avlastning til SpareBank 1 Bolig og Næringskreditt og annen gjeld.

Figur 4-18 Innlånskilder

4.3.3 Innskuddsdekning

Innskuddsdekningen, målt som innskudd i prosent av brutto utlån, var 31.12.16 på 71,9 %, beregnet inkl. avlastning til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt utgjør innskuddsdekningen 51,5 %. Av innskuddsporteføljen er 74 % dekket av Sikringsfondets garantiordning.

4.3.4 Salg til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt.

SpareBank 1 Nordvest selger utlån til SpareBank 1 Bolig og Næringskreditt som en del av bankens finansieringsstrategi.

Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 % av omsetningsverdi. Overførte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Nordvest har, utover forvaltningsrett og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. SpareBank 1 Nordvest forestår forvaltningen av overførte utlån og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har overført og kostnadene i selskapet. Overføringene av lån påvirker risikoprofilen til bankens utlånsportefølje. Styret har fastsatt øvre ramme for avlastning til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt. Banken har ved utgangen av 2016 overført 3,82 milliarder kroner til SpareBank 1 Boligkreditt, tilsvarende 36,7 % av brutto utlån for personmarked inklusive boligkredittporteføljen. Banken har klargjort for beredskapsformål boliglån for salg for å dekke et eventuelt prisfall i boligmarkedet på 30 %.

Lånene som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er godt sikret og har lav tapssannsynlighet. Mottatt vederlag for lån overført fra SpareBank 1 Nordvest til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån.

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. SpareBank 1 Nordvest har en eierandel på 2,2 % pr. 31. desember 2016. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av boliglån til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Boligkreditt er IRB-godkjent av Finanstilsynet, og beregningsgrunnlaget fastsettes ut fra interne risikovekter. Obligasjonene til SpareBank 1 Boligkreditt AS har en rating på Aaa og AAA fra henholdsvis Moody's og Fitch. SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett innenfor regelverket for dette.

SpareBank 1 Nordvest har sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt AS. Bankene har gjennom denne forpliktet seg til å kjøpe boligkreditt obligasjoner begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste 12 måneders forfall i foretaket. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiert for det dobbelte av det som er primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sine interne retningslinjer likviditet for de neste 12 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankens ansvar. Det er dermed kun dersom foretaket ikke lenger har likviditet for de neste 12 måneders forfall at SpareBank 1 Nordvest vil rapportere noe engasjement knyttet til denne likviditetsfasiliteten.

Eierne i SpareBank 1 Boligkreditt AS har inngått aksjonæravtale. Et av forholdene som er regulert i denne avtalen er at eierbankene skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS sin kjernekapitaldekning minst utgjør 9 %. SpareBank 1 Boligkreditt har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning på minst 12,5 %. Ved vurdering av bankens eierisiko har banken tatt høyde for emisjon som skal gjennomføres i SpareBank 1 Boligkreditt.

Avlastning til SpareBank 1 Næringskreditt utgjør kr 293 mill. som utgjør 7,7 % av brutto utlån til bedriftsmarkedet inklusive næringskredittporteføljen.

4.3.5 Innlån i obligasjonsmarkedet

Konsernets innlån i obligasjonsmarkedet utgjorde 31.12.16 kr 3,47 mrd., som er 20 % av bankens finansieringskilder.

Refinansieringsbehovet i 2017 utgjør 519 mill. kr i seniorobligasjonslån. Vektet gjennomsnittlig tid til forfall, beregnet i tråd med modul for likviditetsrisiko, utgjorde ved årets utgang

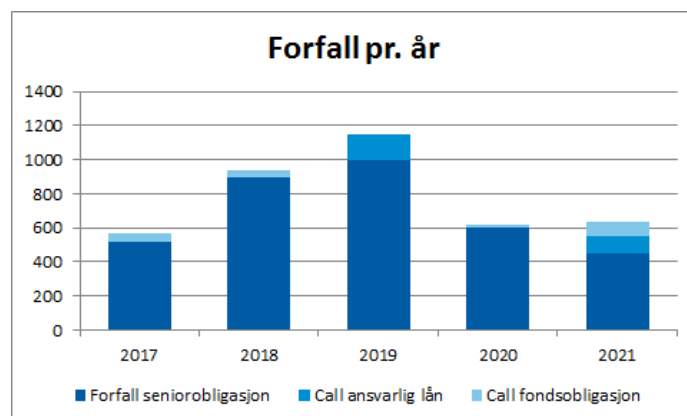
2,78 år. Bankens refinansieringsevne under stress vurderes som god.

Refinansieringsevnen er beregnet i tråd med Finanstilsynets modul for likviditet – evaluering av risikonivå.

4.3.6 Likviditetsutvikling

Banken har eget rammeverk for likviditetsstyringen som revideres minimum årlig. Likviditeten følges opp daglig basert på intradag saldo, og prognoser for likviditet ett år frem i tid som oppdateres løpende.

Likviditetsstrategien har mål for nivå på likviditetsindikator 1 og 2 som er vesentlige parameter i bankens likviditetsstyring og funding.

Figur 4-19 Forfallsstruktur

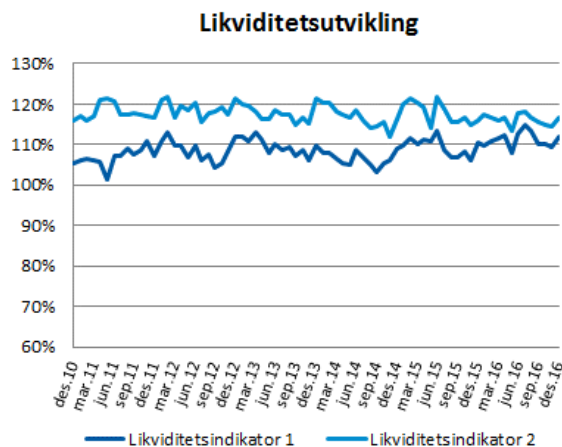
Finanstilsynet har faste referanseverdier for Referanseindikatorene.

Ref. Lividitetsindikator 1 - 105,0 %

Viser finansiering med gjenstående løpetid over 1 år i % av illikvide eiendeler

Ref. Lividitetsindikator 2 – 110,0 %

Viser finansiering med gjenstående løpetid over 1 måned i % av illikvide eiendeler

Figur 4-20: Likviditetsindikatorer for morselskapet

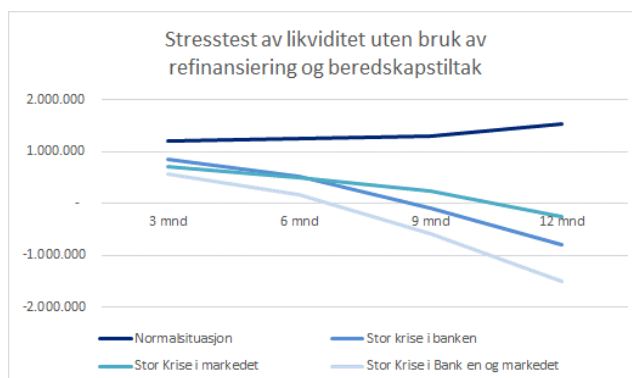
4.3.7 Stresstest av bankens likviditet

Banken gjennomfører minimum kvartalsvis stresstest av likviditeten, med ulike scenarier knyttet til sannsynlighet og konsekvens for hvordan likviditeten utvikler seg i ulike situasjoner for banken og markedet. Disse er:

- Normalsituasjon
- Middels og stort stress i banken
- Middels og stort stress i markedet
- Middels og stort stress i banken og i markedet

Stresstesten bygger på forutsetninger knyttet til følgende parametere:

- Uttak av innskudd hvor innskuddene vektet ulikt ut i fra hvor trygge de er
- Endring i utlåns- og innskuddsvekst
- Økning av trekk på innvilgede rammer og kreditter
- Endring i andel lån som kvalifiserer til SpareBank 1 Boligkreditt
- Endring i markedsverdi av likviditetsporteføljen

Figur 4-21 Stresstest likviditet

Banken oppfyller mål vedtatt av styret for alle stressscenario.

Banken har god likviditet og opprettholder drift i en normalsituasjon uten refinansiering ut over 1 år .

Banken tærer på likviditetsreserven i ulike stressscenario. Likviditetsreserven består av kontanter, innskudd i Norges Bank, deponerbar obligasjonsportefølje i Norges Bank, og lån klargjort for salg til SpareBank 1 Boligkreditt. Mintekravet til likviditetsreserve ved utgangen av 2016 utgjør en Liquidity coverage ratio (LCR) på minimum 80 %. Sparebank 1 Nordvest hadde en LCR ved utgangen av 2016 på i alt 169 % som utgjør 1,0 mrd. ved utgangen av året.

Ved utgangen av 4. kvartal 2016 hadde konsernet en overskuddslikviditet i form av innskudd i Norges Bank og kortsiktige plasseringer i banker og kredittinstitusjoner tilsvarende 480 mill.

Det er beregnet et kapitalbehov for likviditetsrisiko for en spreadutgang på bankens markedsfinansiering beregnet for et alvorlig stressscenario. Banken vurderes å ha lav likviditetsrisiko og god likviditet.

4.4 Operasjonell risiko

Risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk risiko eller omdømmerisiko.

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som følge av:

- menneskelig svikt og utilstrekkelige kompetanse.
- svikt i IKT- systemer.
- uklar policy, strategi eller rutiner.
- kriminalitet og interne misligheter.
- andre interne og eksterne årsaker.

Banken skal til enhver tid ha en effektiv risikostyring og overvåke driften slik at enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko ikke skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.

4.4.1 Styring og kontroll

Bankens strategi for operasjonell risiko legges til grunn ved styring av denne risikoen. Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentligste av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet. Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå. Lederens viktigste hjelpemiddel i arbeidet er faglig innsikt og ledelseskompetanse samt handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingsystemer. Et systematisk arbeid med risikovurderinger og styringstiltak bidrar til økt kunnskap og bevissthet om aktuelle forbedringsbehov i egen enhet. Oppfølging av den operasjonelle risiko i SpareBank 1 Nordvest er omtalt under avsnitt 3.2.9.

4.4.2 Trusselbilde

Operasjonell risiko oppstår i alle bankens prosesser, aktiviteter og systemer. Risikoeksponeringen vurderes som størst innenfor finansiering både i personmarkeds- og i bedriftsmarkedsavdelingen. Det er på disse områdene banken er mest eksponert, og dermed vil kvalitetsbrister innenfor disse virksomhetsområdene kunne få størst konsekvenser. De mest kritiske risikoene her er menneskelig svikt, utilstrekkelig kompetanse, interne misligheter og ekstern kriminalitet.

Uønskede hendelser eller tap som følge av driftsavbrudd eller systemfeil i bankens IKT – systemer, er også av bankens største operasjonelle risikoer. Som følge av at næringen blir mer og mer avhengig av IKT, blir også SpareBank 1 Nordvest sårbar for svikt i disse systemene. Dette er knyttet til både generelle driftsproblemer og kriminelle og tilsiktede anslag mot systemene. De største eksterne truslene retter seg mot bankens nettbankløsninger, betalingskortsystemer, samt øvrige IKT – systemer med det formål å skade systemene eller avdekke forretningshemmeligheter. Det jobbes kontinuerlig i banken, i Alliansen og hos eksterne leverandører, med å sikre driftsstabile og sikre systemer. Det gjennomføres blant annet fortløpende overvåking av trusler satt opp mot egen sårbarhet og risiko og hvorvidt det er etablert rutiner som sikrer rask respons ved avdekking av uønskede hendelser.

Næringen opplever en økning i identitetsmisbruk. Dette omfatter samtlige former for misbruk av personopplysninger, identitetstyveri og falsk identitet. Identitetsmisbruk utgjør fare for økonomisk tap for finansnæringens kunder, samt for næringen i form av rene bedragerier. Banken har høyt fokus på de plikter vi har i forhold til hvitvaskingslovgivningen og har tilpasset kontroller til det økende trusselbildet.

Banken registrerer alle uønskede hendelser i egen database.

Gjennom Alliansesamarbeidet har SpareBank 1 Nordvest tilgang til et bredt fagmiljø med høy kompetanse, strukturer, og arbeidsverktøy av forskjellig slag. Dette vil ha en risikoreduserende effekt også på denne delen av den operasjonelle risikoen.

4.4.3 Kapitalbehov

Konsernet benytter basismetoden for beregning av kapitalbehov som skal dekke den operasjonelle risikoen. Beregningsgrunnlaget i basismetoden er 15 % av gjennomsnittlig inntekt de siste 3 år etter kapitalkravforskriften § 2-1. Inntektsposter som medtas i beregningsgrunnlaget følger av kapitalkravforskriften § 42—1 (3).

4.5 Eierrisiko

Defineres som risiko for tap av innskutt kapital eller nødvendig påfyll av ny kapital i selskaper banken har strategiske eierandeler i, som følge av den risikoen som det enkelte selskapet påtar seg i sin drift.

Eierselskapet defineres som selskaper hvor SpareBank 1 Nordvest har en eierandel og innflytelse alene eller gjennom alliansesamarbeidet.

Eierrisikoen knyttet til bankens datterselskaper og strategiske poster i SpareBank 1 Alliansen se Tabell 4-15 og Tabell 4-16 for disse postene er banken eksponert mot eierrisiko, omdømmerisiko og forretningsrisiko i disse selskapene.

4.5.1 Konsolidering

Tabellen nedenfor viser forskjellen i konsolideringsgrunnlaget etter regnskapsreglene og ved konsolidering for kapitaldekningsformål.

2016 Datterselskap	Antall aksjer	Eier andel	Egen- kapital	Regnskapsformål	Kapitaldekningsformål
Nordmørsmønt AS	100	100 %	13	Full konsolidering	Full konsolidering
Nordmøre Eiendom AS	4500	100 %	1.537	Full konsolidering	Full konsolidering
Knudtzonlunden AS	350	100 %	118	Full konsolidering	Full konsolidering
Bedriftspartner AS	140	70 %	13.740	Full konsolidering	Full konsolidering
Tollbodenbygningen AS	2146	91 %	- 2.171	Full konsolidering	Full konsolidering

Tabell 4-15 Konsolideringsgrunnlag

2016 Tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	Antall aksjer	Eier andel	Egen- kapital	Regnskapsformål	Kapitaldekningsformål
Samarbeidende Sparebanker AS		7,82 %	1.246.173	Egenkapital- metoden	Forholdsmessig konsolidert
Samarbeidende Sparebanker BankInvest AS		6,40 %	615.817	Egenkapital- metoden	Forholdsmessig konsolidert

Tabell 4-16 Konsolideringsgrunnlag

SpareBank 1 Nordvest legger vekt på at alle selskaper i konsernet har tilfredsstillende kapitalisering til enhver tid. Det er ikke lagt begrensninger på styrets mulighet til å overføre kapital mellom morbanken og datterselskapene utover det som følger av regulatoriske og andre lovbestemte begrensninger. Det foreligger ikke vedtektsbestemmelser som gir denne type begrensning. Investeringene i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er av strategisk betydning knyttet til samarbeidet i SpareBank 1 – alliansen, men SpareBank 1 Nordvest er avhengig av flertallsbeslutning.

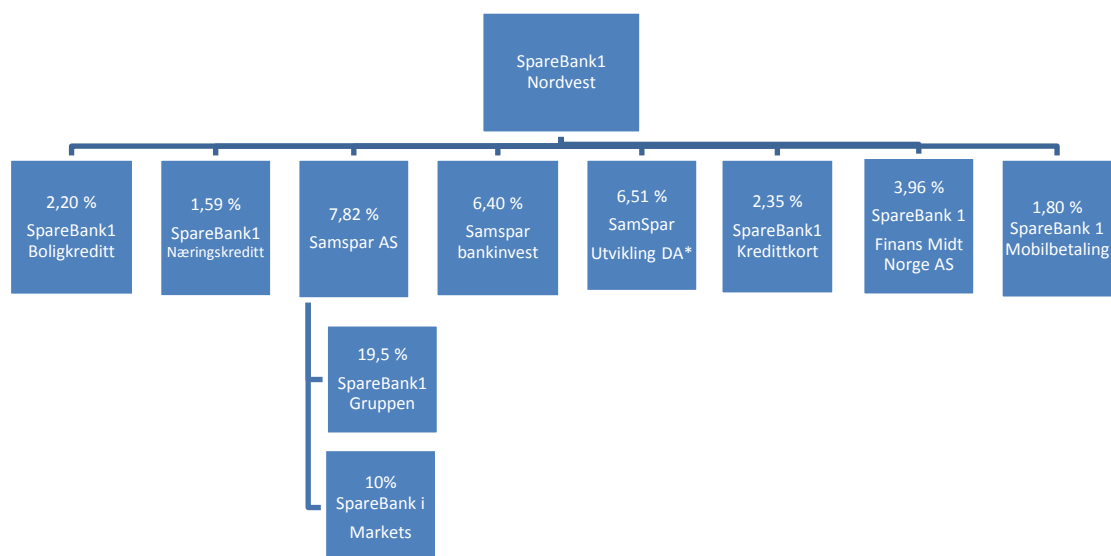
4.5.2 Styring og kontroll

SpareBank 1 Nordvest deltar aktivt i alle Allianseselskap gjennom styrerepresentasjon i SamSpar. Bankens datterselskaper rapporterer periodisk til administrerende direktør, konsernledelsen og styret.

4.5.3 Beregning av kapitalbehov

Banken setter av kapital for eierrisiko gjennom fradrag i ansvarlig kapital i tråd med Beregningsforskriftens paragrafer 17, 18 og 20, og gjennom et estimert verdifall og tillegg for kapitalbehov ved planlagte emisjoner.

Figuren under viser oversikt over strategiske eierposter hvor det beregnes fradrag i ansvarlig kapital i tråd med beregningsforskriften.

Figur 4-22 Eierandeler

Denne risikoen kan eventuelt materialiseres i et behov for egenkapital som kan vurderes som nødvendig å tilføre selskapene, eller knyttes til øvrige tiltak banken må gjennomføre for å gjenopprette markedets tillit til selskapene. Datterselskapene har minimal aktivitet og det er ikke ansett nødvendig å avsette kapital for eierrisiko.

Selskap merket med * beregnes det ikke fradrag i bankens ansvarlige kapital for. I tillegg til disse beregnes det fradrag i ansvarlig kapital knyttet til eierandeler i Bank Invest II og Sunndal SpareBank. Banken har en aksjepost i Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS som ikke konsolideres eller fradras i ansvarlig kapital.

Bankens datterselskaper som fremgår av Tabell 4-15 er underlagt aksjelovgivningens egenkapitalkrav. Bankens eierandeler som er forholdsmessig konsolidert jfr. Tabell 4-16, SpareBank 1 Gruppen eies indirekte av Samarbeidende Sparebanker AS. SpareBank 1 Gruppen er underlagt Solvency II-regelverket. Samarbeidende Sparebanker Bank Invest AS er bankens indirekte eierpost i BN Bank, som er underlagt kapitalkrav beskrevet i avsnitt 2.

5 Soliditet

5.1 Beregning av regulatorisk kapital (PILAR I)

Tabellen nedenfor gir opplysninger om ansvarlig kapital, herunder ren kjernekapital, kjernekapital og kapitaldekning.

Ansvarlig kapital (tall i 1000 kr)	Konsern	
	2016	2015
Eierandelskapital	119.954	118.800
Utjevningfond	27.155	16.279
Sparebankens fond	1.147.326	1.019.153
Verdireguleringsfond	47.577	41.679
Gavefond	5.687	5.460
Annen egenkapital	115.986	166.093
Minoritetsinteresser	5.348	3.716
Sum balanseført egenkapital	1.469.033	1.371.180
Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-14.170	-13.294
Minoritetsinteresser bokført i egenkapital	-5.348	-3.716
Verdjusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-1.606	-1.801
Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i selskaper innen finansiell sektor	-229.794	-147.749
Sum ren kjernekapital	1.218.115	1.204.619
Fondsobligasjoner	171.377	109.948
Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i selskaper innen finansiell sektor	-51.589	-61.024
Sum annen godkjent kjernekapital	119.788	48.924
Sum kjernekapital	1.337.903	1.253.543
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	250.770	150.604
Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i selskaper innen finansiell sektor	-74.059	-87.376
Netto tilleggskapital	176.711	63.228
Sum ansvarlig kapital	1.514.614	1.316.771
Risikoveid beregningsgrunnlag		
Eiendeler som ikke inngår i handelsporteføljen	7.378.676	7.145.036
Operasjonell risiko	648.148	615.142
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	3.021	1.173
Samlet beregningsgrunnlag	8.029.844	7.761.351
Kapitaldekning	18,86 %	16,97 %
Kjernekapitaldekning	16,66 %	16,15 %
Ren kjernekapitaldekning	15,17 %	15,52 %
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,5%)	200.746	194.034
Motsyklisk buffer (1,5 % fra 1.07.2016)	120.448	77.614
Systemrisikobuffer (3,0%)	240.895	232.841
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	562.089	504.488
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,5%)	361.343	349.261
Tilgjengelig ren kjernekapital utover bufferkrav	294.683	350.870

Tabell 5-1 Kapitaldekning til konsernet i hele tusen kroner

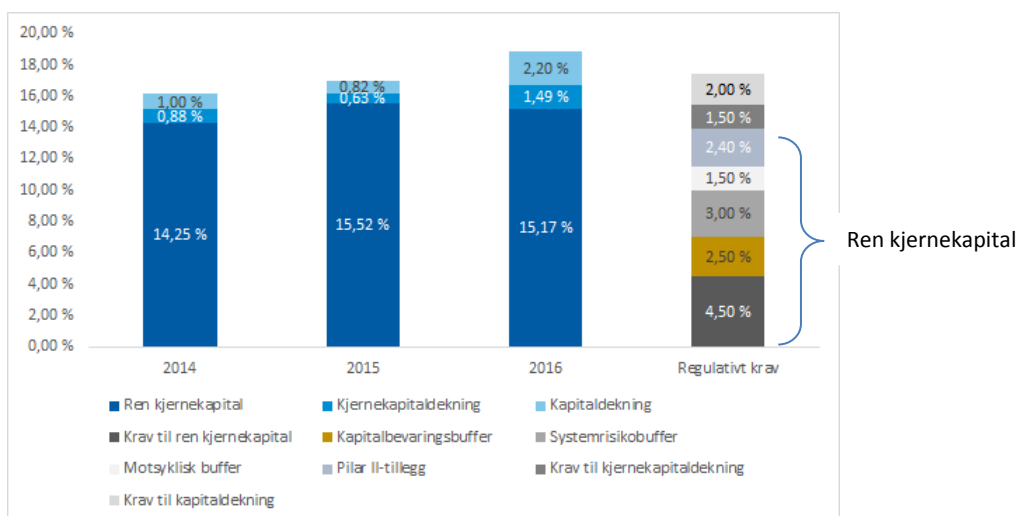
Se også standardisert skjema knyttet til ansvarlig kapital fra Finanstilsynet i Vedlegg 1 – Skjema for offentliggjøring av sammensetningen av ansvarlig kapital for perioden for morbanken SpareBank 1 Nordvest. Tabellen over viser konsernet.

(tall i 1000 kr)	2016		2015	
	Beregnings- grunnlag	Kapitalkrav	Beregnings- grunnlag	Kapitalkrav
Lokale og regionale myndigheter	14.399	1.152	5.535	443
Offentlig eide foretak	20	2	20	2
Institusjoner	98.482	7.879	151.739	12.139
Foretak	3.040.280	243.222	2.889.053	231.124
Massemarkedsengasjement	396.117	31.689	353.032	28.243
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3.082.943	246.635	2.872.162	229.773
Forfalte engasjement	69.313	5.545	116.020	9.282
Høyrisikoengasjement	9.653	772	3.969	318
Obligasjoner med fortinnsrett	86.973	6.958	92.584	7.407
Egenkapitalposisjoner	495.659	39.653	449.203	35.936
Øvrige engasjement	84.837	6.787	211.719	16.938
Sum kredittrisiko	7.378.676	590.294	7.145.036	571.603
Operasjonell risiko	648.148	51.852	615.142	49.211
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	3.021	242	1.173	94
Samlet kapitalkrav	8.029.845	642.388	7.761.351	620.908

Tabell 5-2 Minimumskrav til ansvarlig kapital i hele tusen kroner

Mål for soliditet	2016	2017
Ren kjernekapitaldekning	14,50 %	15,00 %
Kjernekapitaldekning	15,50 %	16,50 %
Kapitaldekning	17,00 %	18,50 %

Tabell 5-3 – Soliditetsmål

Figur 5-1 Utvikling i netto ansvarlig kapital i prosent

Vi ser av Figur 5-1 Utvikling i netto ansvarlig kapital i prosent at ren kjernekapitaldekning ved utgangen av 2016 dekker det kombinerte kapitalbufferkravet. Figuren viser regulativt krav pr. 31.12.2016. Motsyklisk buffer øker med 0,5 %-poeng og skal utgjøre 2,0 % ved utgangen av 2017. Pilar II-tillegg er fastsatt ved enkeltvedtak av Finanstilsynet til 2,4 % pr. 31.12.2016. Det vises til avsnitt 2.2 for ytterligere informasjon.

5.1.1 Overgangsregler for beregning av soliditet

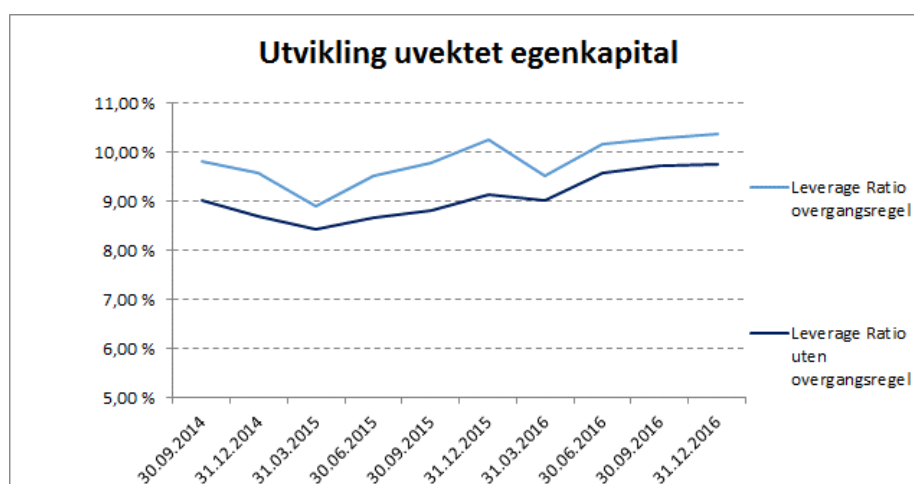
Overgangsbestemmelsene reguleres i beregningsforskriften § 20. Inneværende år beregnes fradrag knyttet til bankens eierandeler i finansforetak med 60 % i ren kjernekapitaldekning. Øvrig fradrag knyttet til disse eierandelene fordeles med halvparten av fradraget i kjernekapitalen og halvparten i tilleggskapitalen. Fradragene i ren kjernekapital øker med 20 % -poeng årlig fram til og med 2017. Fra og med 2018 vil fradragene knyttet til disse eierpostene gå i sin helhet i ren kjernekapital.

Fondsobligasjoner og ansvarlig lånekapital tatt opp før 31.12.11 medregnes 60 % i kjernekapitalen, og reduseres deretter med 10 % -poeng årlig fram til og med 2021. Øvrige fondsobligasjoner og ansvarlig lån tatt opp etter dette tidspunkt medregnes med 100 %.

5.2 Uvektet egenkapital

Uvektet egenkapital for SpareBank 1 Nordvest utgjorde for konsernet 10,4 % pr 31.12.16.

Uvektet egenkapital er beregnet ut fra bankens kjernekapital inklusive overgangsregler delt på forvaltningskapitalen tillagt poster utenfor balansen og verdi av derivater. Figur 5-2 under nivå for uvektet egenkapital beregnet med overgangsregler og uten at overgangsregler for fradrag er hensyntatt.

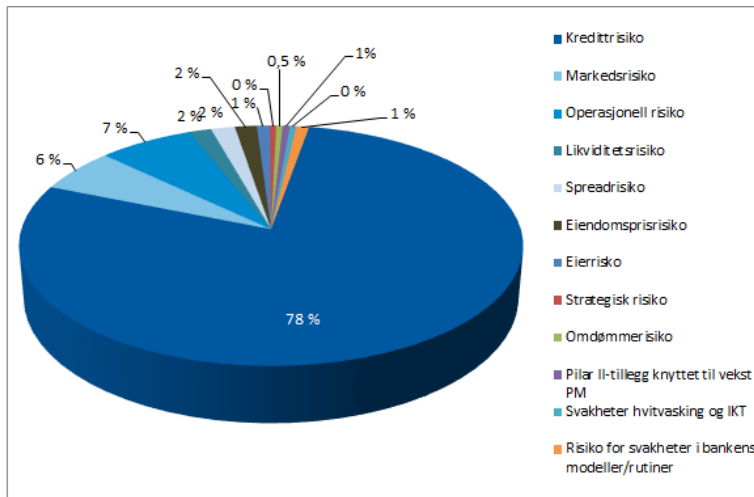

Figur 5-2 - Utvikling i uvektet egenkapitalandel (Leverage Ratio)

5.3 Kapitalvurderinger i tilknytning til ICAAP-prosess (Pilar II)

SpareBank 1 Nordvest gjennomførte beregninger av kapitalkrav knyttet til Pilar II med utgangspunkt i regnskapet pr. 30.09.16 for perioden 2017-2019. ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) - beregningene gjennomføres minimum årlig. Beregningene angir den kapital som bindes ut fra den faktiske risiko banken har påtatt seg. Risikofordeling fordelt på typer av risiko fremgår av Figur 5-3 Risikofordeling under.

Bankens beregningsmetoder knyttet til ICAAP-prosessen fremgår av Figur 2-4 Metoder. Det gjøres tillegg i kapitalbinding for risikoer knyttet til konsentrasjoner (størrelse, bransje, geografi) samt kapital knyttet til stress av makroøkonomiske forhold knyttet til arbeidsledighet, inflasjon, rentendringer m.m. På denne måten supplerer Pilar II minimumskravene i Pilar I. Vi legger til grunn at banken skal gjennomføre beregningene i tråd med beste prosess og Finanstilsynets anbefalinger sett i forhold til størrelsen av vår bank.

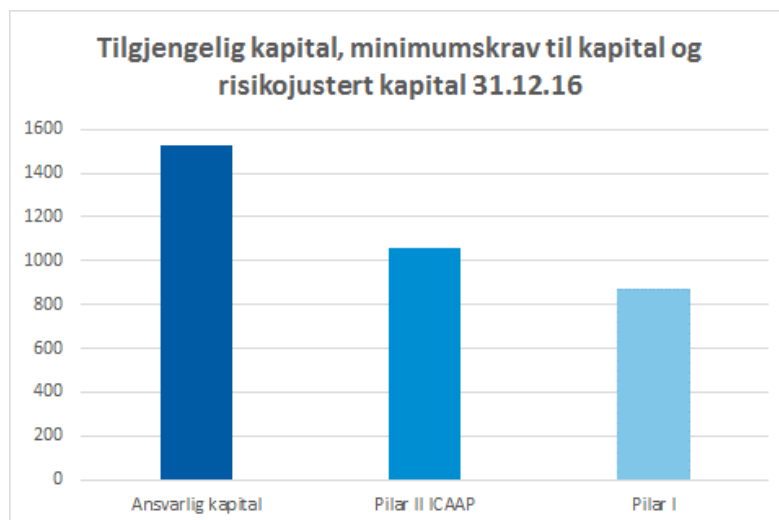
Figur 5-3 Risikofordeling

Vurderinger av økonomisk risiko og kapitalbehov er beheftet med usikkerhet.

6 Sammenligning av regulatorisk og risikjustert kapitalbehov

Banken er tilfredsstillende kapitalisert både ut i fra den risiko banken faktisk er eksponert mot og som det er avsatt kapital for under Pilar II og i forhold til regulativt krav til kapital.

I grafen nedenfor sammenlignes minimumskrav til ansvarlig kapital (Pilar I) og behovet for kapital (Pilar II) etter gjeldende regelverk opp imot bankens ansvarlige kapital inkl. overgangsregler i konsernregnskapet pr. 31.12.16.

Figur 6-1 Sammenligning av tilgjengelig kapital

Hovedforskjellen mellom kapitalbehov beregnet etter Pilar I og Pilar II består i følgende:

Kreditrisiko:

Økonomisk kapital er en mer risikosensitiv tilnæringsmetode. Dette medfører økt behov for kapital ved høyere sannsynlighet for mislighold. Endrede konjunkturer er også bestemmende for misligholds-sannsynligheten. Konsentrasjonsrisiko: ved beregning av risikjustert kapital tas det hensyn til konsentrasjon relatert til bransje, store engasjement og geografisk plassering.

Gjennom Pilar II-beregningene estimeres og tillegges kapital i forhold til et estimat for den faktiske kreditrisiko banken er eksponert mot.

Markedsrisiko:

Det er kun kredittrisikoen i obligasjonsporteføljen som inngår beregningen av kapitalbehov under Pilar I, I tillegg beregnes under Pilar II renterisiko, valutarisiko og spreadrisiko og eiendomspriserisiko.

Eierrisiko:

Beregnes som omtalt under pkt. 4.5. Fradrag knyttet til finansforetak som vi eier i Alliansen utgjør for konsernet kr. 404 mill. ved beregning av minimumskrav til ansvarlig kapital (Pilar I),

Andre risikoer:

I Pilar II beregnes det økonomisk kapital for risikotypene, likviditetsrisiko, omdømmerisiko, risiko for svakheter i rutiner og modeller, forretningsrisiko og strategisk risiko. Alle ansatte i SpareBank 1 Nordvest har innskuddspensjonsordning banken binder derfor ikke kapital for pensjonsforpliktelser. Se for øvrig pkt. 4.3 Likviditetsrisiko, 4.4 Operasjonell risiko, 4.5 Eierrisiko, omdømmerisiko og strategisk risiko

7 Vedlegg

7.1 Vedlegg 1 – Skjema for offentliggjøring av sammensetningen av ansvarlig kapital for perioden 2016 for morbanken SpareBank 1 Nordvest

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	119.954	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2	119.954		
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	1.180.142	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	49.981	26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5	Minoritetsinteresser		84	
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte		26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	1.350.077	Sum rad 1 t.o.m. 5a	
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
7	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (negativt beløp)	-1.606	34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS			
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42	

17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-166.138	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	-110.759
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS			
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),		36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)	
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24	Tomt felt i EØS			
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)	
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)	
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	0	Sum 26a og 26b	
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap			
	herav: filter for urealisert tap 1			
	herav: filter for urealisert tap 2			
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468	

26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: ...			
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)		36 (1) (j)	
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-167.744	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27	-110.759
29	Ren kjernekapital	1.182.333	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	-110.759
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	171.377	51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard			
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	171.377		
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og -5	
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	171.377	Sum rad 30, 33 og 34	0
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57	
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58	
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79	
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79	
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-48.195	Sum rad 41a, 41b, og 41c	

41a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-48.195	469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)			
	herav: ...			
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)	
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-48.195	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42	0
44	Annen godkjent kjernekapital	123.182	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt	0
45	Kjernekapital	1.305.515	Sum rad 29 og rad 44	-110.759
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger				
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	181.583	62 og 63	
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og -5	
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88	
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)	
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	250.770	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50	
Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer				
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67	

53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68	
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-20.992	66 (c), 69, 70 og 79	
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser			
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser			
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79	
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-48.195	Sum rad 56a, 56b og 56c	0
56a	Frdrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-48.195	469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56b	Frdrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468	
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst		468	
	herav...			
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	-69.187	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56	0
58	Tilleggskapital	181.583	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus	0
59	Ansvarlig kapital	1.487.098	Sum rad 45 og rad 58	-110.759

59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital			
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital			
60	Beregningsgrunnlag	7.924.401		
Kapitaldekning og buffere				
61	Ren kjernekapitaldekning	14,92 %	92 (2) (a)	
62	Kjernekapitaldekning	16,47 %	92 (2) (b)	
63	Kapitaldekning	18,77 %	92 (2) (c)	
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	11,5 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133	
65	herav: bevaringsbuffer	2,5 %		
66	herav: motsyklisk buffer	1,5 %		
67	herav: systemrisikobuffer	3,0 %		
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	N/A	CRD 131	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	10,4 %	CRD 128	
69	Ikke relevant etter EØS-regler			
70	Ikke relevant etter EØS-regler			
71	Ikke relevant etter EØS-regler			
Kapitaldekning og buffere				
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	432.736	36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48	
74	Tomt felt i EØS			
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48	
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen				
76	Generelle kredittrisikoreserver		62	
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62	
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62	

Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser				
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	N/A	484 (3) og 486 (2) og (5)	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	0	484 (3) og 486 (2) og (5)	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	36.377	484 (4) og 486 (3) og (5)	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	24.252	484 (4) og 486 (3) og (5)	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	0	484 (5) og 486 (4) og (5)	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	0	484 (5) og 486 (4) og (5)	

Det vises også til avsnitt 5.1 som viser kapitaldekningen til konsernet. SpareBank 1 Nordvest er unntatt fra rapporteringsplikt på konsolidert basis for rapportering av kapitalkrav til Finanstilsynet.

	Konvertering/nedskrivning							
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
29	konverteres til	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Vilkår om nedskrivning	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	N/A	Kapitaldekning under de til enhver tid gjeldende minstekrav ihht avtalen. Finanstilsynet eller annen kompetent offentlig myndighet kan kreve nedskrivning ihht det til enhver tid gjeldende lovverk.	Kapitaldekning under de til enhver tid gjeldende minstekrav ihht avtalen. Finanstilsynet eller annen kompetent offentlig myndighet kan kreve nedskrivning ihht det til enhver tid gjeldende lovverk.	Kapitaldekning under 8 % eller kjernekapital under 5 % ihht avtalen.	Kapitaldekning under 8 % eller kjernekapital under 5 % ihht avtalen.	Banksikringsloven § 3-6	Banksikringsloven § 3-6
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	N/A	Hel eller delvis	Hel eller delvis	Hel eller delvis	Hel eller delvis	Hel eller delvis	Hel eller delvis
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	N/A	Midlertidig	Midlertidig	Midlertidig	Midlertidig	Permanent	Permanent
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	N/A	Ihht de til enhver tid gjeldende regler.	Ihht de til enhver tid gjeldende regler.	a) Vedtar å utbetale utbytte eller andre former for avkastning på kjernekapital. b) Gjennomfører hel eller delvis innfrielse eller tilbakekjøp av kjernekapital. c) Gjennomfører oppskrivning av kjernekapital.	i) Vedtar å utbetale utbytte eller andre former for avkastning på kjernekapital. ii) Gjennomfører hel eller delvis innfrielse eller tilbakekjøp av kjernekapital. iii) Gjennomfører oppskrivning av kjernekapital.	N/A	N/A
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	Fondsobligasjoner, kolonne 2, 3, 4 og 5	Ansvarlig lån, kolonne 6 og 7	Ansvarlig lån, kolonne 6 og 7	Ansvarlig lån, kolonne 6 og 7	Ansvarlig lån, kolonne 6 og 7	N/A	N/A
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	Nei	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	N/A	N/A	N/A	Avtalen har incitament til innfrielse. Avtalen har bindinger mellom utbytte og rentebetalinger. Avtalen har ingen bestemmelser om nedskrivning ift nivå på ren kjernekapital.	Avtalen har incitament til innfrielse. Avtalen har bindinger mellom utbytte og rentebetalinger. Avtalen har ingen bestemmelser om nedskrivning ift nivå på ren kjernekapital.	N/A	N/A
Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.								

